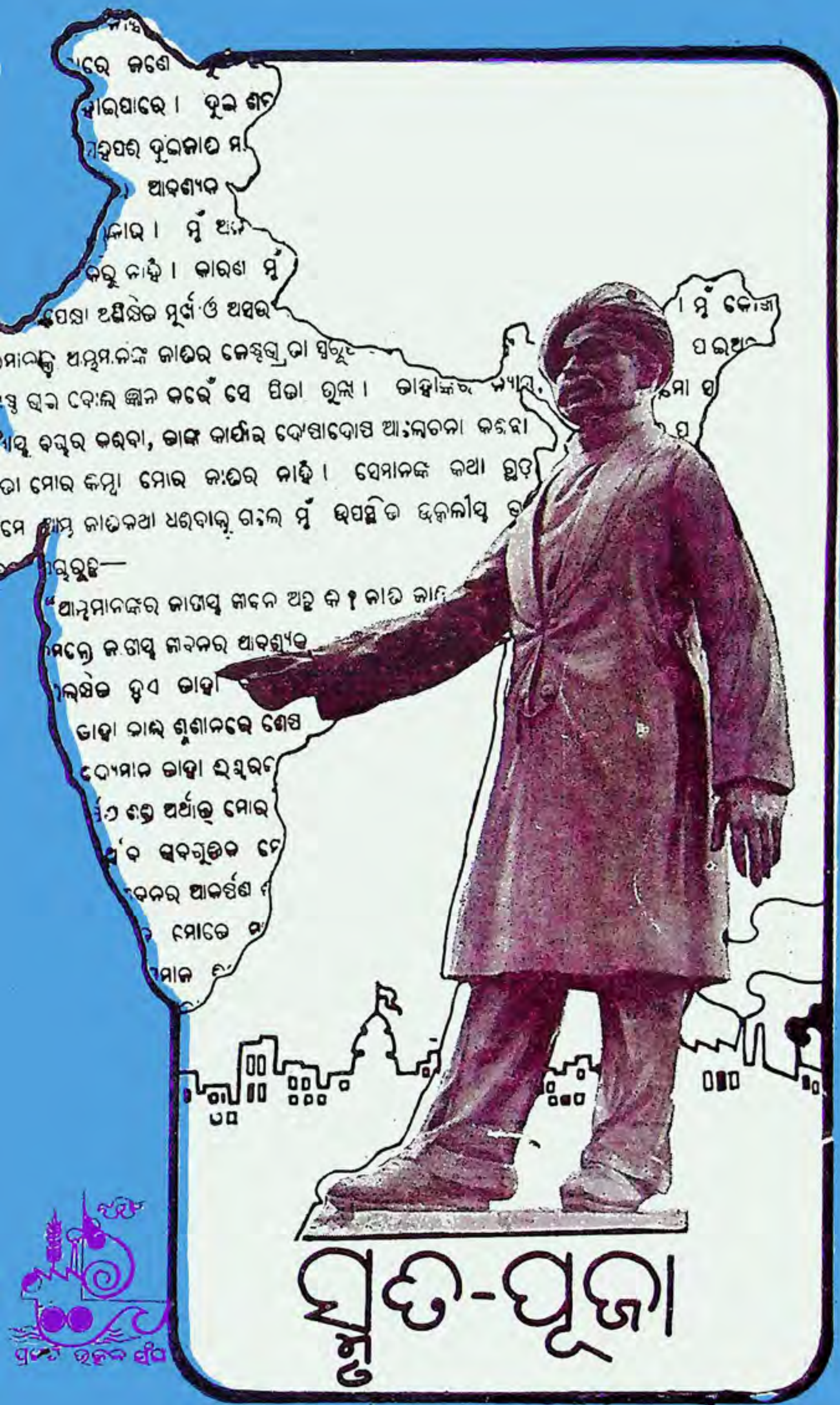

ସ୍ମୃତ-ପୂଜା

ସ୍ମୃତି - ପୂଜା

(ରାଉରକେଲାରେ 'ପ୍ରଗତି ଉତ୍କଳ ସଂଘ' ଉଦ୍ୟମରେ ସ୍ଥାପିତ 'ଉତ୍କଳ ଗୌରବ ମଧୁସୂଦନ ଦାସ'ଙ୍କ ବ୍ରୋଞ୍ଜ ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତିର ଶୁଭ ଉନ୍ମୋଚନ ଉପଲକ୍ଷେ)

ତା ୨୧-୮-୧୯୭୭

ଉନ୍ମୋଚନ :

ଶ୍ରୀମତୀ ନନ୍ଦିନୀ ଶତପଥୀ

ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ, ଓଡ଼ିଶା

ପ୍ରକାଶନ :

ପ୍ରଗତି ଉତ୍କଳ ସଂଘ

ବ/୯, ଫକୀରମୋହନ ନଗର

ସେକ୍ଟର-୭, ରାଉରକେଲା-୩

ସଂକଳନ :

ଶ୍ରୀ ରାଧାନାଥ ରାଉତ

ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ :

ପଚ୍ଚିଶ ପଇସା ମାତ୍ର

STATUE INSTALLATION COMMITTEE

1. Sri Narayan Acharya — Chairman
2. Sri Ramesh Chandra Mohanty — Convenor
3. Miss Nirupama Pattnaik — Member
4. Sri Radhanath Rout — Member
5. Sri Harihar Mohapatra — Member

ADVISORY COMMITTEE

1. Sri Srinibas Rath, IAS — Chairman
2. Sri Dhananjay Mohanty, MLA — Member
3. Sri N. C. Nayak — ,,
4. Sri D. N. Pati — ,,
5. Sri Kashiprasad Jhunjhunwala — ,,
6. Dr. Amitav Mohanty — ,,
7. Sri P. K. Das — ,,
8. Sri Umakanta Mishra — ,,

OUR SPECIAL OBLIGATIONS TO:

1. Sri A. K. Mishra, IAS
2. Sri B. N. Das, IRS
3. Sri B. C. Mohanty, IRS
4. Prof. Dr. Somanath Misra
5. Dr. N. K. Sahu
6. Sri B. C. Mohanty (Sculptor)
7. Sri Dharmapal Gupta
8. Sri Hrusikesh Ray
9. Sri Prabodha Chandra Pati
10. Sri Bansidhar Mohapatra
11. Sri Rajanikant Das
12. Sri A. N. Patel
13. Sri Hari Kishan
14. Sri Nanalal Sanghvi
15. Sri Niren Mitra
16. M/s. Philips India Ltd.
17. M/s. Konarka Printing Works

ପୃଷ୍ଠାଙ୍କନ :

ଶିଳ୍ପୀ ପରିଚୟ

ରାଉରକେଲା ସହରରେ ଉତ୍କଳ ଗୌରବ ମଧୁସୂଦନ ଦାସଙ୍କର ଯେଉଁ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅବୟବ ବ୍ରୋଞ୍ଜ ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତି ସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଛି ତାହାକୁ ନିର୍ମାଣ କରିଛନ୍ତି ଭାରତର ସୁନାମଧନ୍ୟ ଶିଳ୍ପୀ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ବିପ୍ରଚରଣ ମହାନ୍ତି । ବୟସ ପ୍ରାୟ ପଚାଶ । କଟକ ଜିଲ୍ଲାର ବାଲିଚନ୍ଦ୍ରପୁର ନିକଟସ୍ଥ ନାନପୁର ଗ୍ରାମରେ ତାଙ୍କର ଜନ୍ମ । ପିତାଙ୍କ ନାମ ଦଉତ୍ତରି ମହାନ୍ତି ।

ବାଲ୍ୟକାଳରୁ ଶିଳ୍ପ, ସ୍ଥାପତ୍ୟ ଓ ଲଳିତ କଳା ପ୍ରତି ଶ୍ରଦ୍ଧା ଓ ମମତା କ୍ରମେ ଘନୀଭୂତ ହୁଏ । ସ୍କୁଲ ଶିକ୍ଷା ପରେ ଜୀବନର ଗତି ଅସାଧାରଣଭାବେ ବଦଳିଯାଏ । ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କଠାରୁ ବୃତ୍ତି ନେଇ କଲିକତାର ସରକାରୀ ଆର୍ଟ କଲେଜରେ ଶିକ୍ଷାନବିଶ ଭାବରେ ଯୋଗ ଦିଅନ୍ତି ଓ ଚାରିବର୍ଷ ପରେ କୃତିତ୍ୱର ସହ ଶିକ୍ଷା ସମାପ୍ତ କରି ପୁଣି ଦୁଇବର୍ଷ ପୋଷ୍ଟ ଗ୍ରାଜୁଏସନ ଶେଷ କରନ୍ତି ।

ଶିକ୍ଷା ସମାପ୍ତ ପରେ ରେଭେନ୍ସା କଲେଜର ଶିଳ୍ପ ଓ ଚାରୁକଳାର ଅଧ୍ୟାପନା କାର୍ଯ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି । ତା'ପରେ ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲାର ଖଲିକୋଟଠାରେ ୧୯୫୬ ମସିହାରୁ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯେଉଁ "ଆର୍ଟ ଆଣ୍ଡ କ୍ରାଫ୍ଟ" ସ୍କୁଲ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଗଲା ସେଠାରେ ସେ ଅଧ୍ୟାପକ ଭାବରେ ଯୋଗ ଦିଅନ୍ତି ଓ ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମଧ୍ୟ ସେଠାରେ ଅଧ୍ୟାପକ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ଆସୁଛନ୍ତି । ଓଡ଼ିଶାର ବିଗତ ଶିଳ୍ପ ସ୍ଥାପତ୍ୟର ପରଂପରାକୁ ବଞ୍ଚାଇ ରଖିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଶହ ଶହ ନୂତନ ଶିଳ୍ପୀ ସୃଷ୍ଟି କରି ଚାଲିଛନ୍ତି ।

ଭାରତର ଯେଉଁ କେତେଜଣ କୃତୀ ଶିଳ୍ପୀ ବିଭିନ୍ନ ମହାପୁରୁଷମାନଙ୍କର ଅବିକଳ ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତି ନିର୍ମାଣ କରିବାର ସୁନାମ ଅର୍ଜନ କରିଛନ୍ତି, ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ମହାନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ୟତମ । ସେ ତାଙ୍କର ଦୈନନ୍ଦିନ କାର୍ଯ୍ୟ ସଙ୍ଗରେ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତି ନିର୍ମାଣ କରିଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଭୁବନେଶ୍ୱରସ୍ଥ ଉତ୍କଳମଣି ପଣ୍ଡିତ ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦାସଙ୍କ ବ୍ରୋଞ୍ଜ ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତି, ବି. ଜେ. ବି. କଲେଜସ୍ଥ ଘୋଡ଼ା ଉପରେ ବକ୍ସି ଜଗବନ୍ଧୁଙ୍କର ବ୍ରୋଞ୍ଜ ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତି, କଟକ ଶୈଳବାଳା ମହିଳା କଲେଜରେ 'ମଧୁବାବୁ'ଙ୍କ ମାର୍ବଲ ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତି, ପୁରୀ ସାମନ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର କଲେଜରେ ସାମନ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖରଙ୍କ ମୁଗୁନି ପଥରର ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତି, ସମ୍ବଲପୁର ଟାଉନରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀନାରାୟଣ ଆଚାର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ମାର୍ବଲ ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତି, ରାମଚନ୍ଦ୍ର ମର୍ଦ୍ଦରାଜ ଦେଓଙ୍କ ଆବକ୍ଷ ମାର୍ବଲ ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତି, ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ମାର୍ବଲ ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତି, କବି ସମ୍ରାଟ ଉପେନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜଙ୍କ ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତି ପ୍ରଭୃତି ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ । ବର୍ତ୍ତମାନ ବୀର ସୁରେନ୍ଦ୍ର ସାଏଙ୍କ (ଘୋଡ଼ା ଉପରେ) ବ୍ରୋଞ୍ଜ ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତି ଓ ପଣ୍ଡିତ ଗୋଦାବରୀଶ ମିଶ୍ରଙ୍କର ଆବକ୍ଷ ମାର୍ବଲ ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତି ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଚାଲିଛି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ସେ ରାଜ୍ୟ ଓ ଜାତୀୟ ସ୍ତରରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରି ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ପଦକ, ବିଭିନ୍ନ ପୁରସ୍କାର ତଥା ବହୁ ପ୍ରଶଂସାପତ୍ରମାନ ହାସଲ କରିବାର ଗୌରବ ଅର୍ଜନ କରିଛନ୍ତି ।

ସେ କହନ୍ତି, ତାଙ୍କର ଯେତେବେଳେ ଶକ୍ତି ସାମର୍ଥ ଥିଲା, ସେତେବେଳେ ଏ ପ୍ରକାର କାର୍ଯ୍ୟ କମ୍ ଆସୁଥିଲା । ଆଜିକାଲି କିନ୍ତୁ ବହୁତ ଅର୍ଡ଼ର ଫେରସ୍ତ କରି ଦୁଃଖିତ ହେବାକୁ ପଡ଼ୁଛି । କାରଣ ନିଜେ କାମ କରିବାକୁ ଆଉ ବଳ ନାହିଁ । ପୁଣି ଆଜି କାଲିର ଯୁବକ ଶିଳ୍ପୀ ଏତେ କଷ୍ଟ ସ୍ୱୀକାର କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନୁହନ୍ତି । ପୁରୁଣା ଢଙ୍ଗରେ ଧାତୁ ତରଳା, ଢଳାଇ ଇତ୍ୟାଦି କାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟୟ ବହୁଳ ଓ ବିପଦ ଶଙ୍କୁଳ । ଆଧୁନିକ ଧରଣର ଯନ୍ତ୍ରପାତି କ୍ରୟ କରିବାକୁ ସେ ଅକ୍ଷମ ।

ବିପ୍ରବାବୁ ଅତି ସାଧାରଣ ଓ ଅମାୟିକ ବ୍ୟକ୍ତି । ସ୍ୱଭାବ ସୁଲଭ ରୀତିରେ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କୁ ନମସ୍କାର କରି ଥାଆନ୍ତି । ଭିତରେ ଏତେ ଗୁଣ ଭରି ରହିଛି ବୋଲି ତାଙ୍କୁ ଦେଖି କେହି କଳନା କରି ପାରିବ ନାହିଁ ।

—:o:—

FULFILMENT OF A DREAM

UTKAL GOURAB MADHUSUDAN DAS was a great Patriot who by his untiring efforts made possible the amalagamation of the outlaying Oriya speaking tracts into a separate State and by this saved a rich language and a culture with proud heritage from extinction. He is one of those who infused national feelings in the minds of our people at a time when our country was groaning under foreign domination and slavery. He was a pioneer to support industrialisation when very few had any idea about the role of industrialisation in redeeming national prestige. It is in fitness of things, therefore, that we pay our homage to this great man by installing his Statue in a city having the biggest industrial complex of this state, a state that was practically carved out by him from the neighbouring areas.

To make this dream a reality, 'PRAGATI UTKAL SANGHA' in its executive meeting on 26.8.74 took the historic decision to launch upon the ambitious scheme of installing the Statue of UTKAL GOURAB MADHUSUDAN DAS at Rourkela. At the same meeting the 'Statue Installation Committee' was formed under the chairmanship of Sri N. Acharya, one of the Vice-President of the Sangha. An advisory committee was also formed to guide the execution of the project from time to time.

Unforgettable are the inspiration of Shri Srinibas Rath, IAS, District Magistrate, Sundergarh and Shri Ashok Kumar Mishra, I.A.S., Addl. Dist. Magistrate, Rourkela, which made us bold enough to face this challanging job. The co-operation and help of the prominent Citizen, Organisations, Industrialists, Educationists and the Public at large need also a special mention without which it would not have been possible for us to achieve this goal.

FEW FACTS ABOUT THE STATUE

The Statue is installed on a tringle of 720 Sq.ft. area on the Main Road of Rourkela, leading from Bisra Chowk to Panposh, in front of Rourkela Railway Station. The tringle is bordered by solid cement concrete structure of 2ft. high with iron grills on it

5ft. height. On the centre of the tringle is the Statue pedestal of 8ft. height (10 ft. from the ground level) decorated with white and black marble and incribed in golden letters are, the name plaques in Oriya, Hindi and English.

The 8ft. height Bronze Statue facing Rourkela Railway Station is in standing position. It weights about 600 kgs. It is the second largest bronze Statue in Orissa (the first being UTKALMANI GOPABANDHU'S STATUE at Bhubaneswar) and is the first of its kind among Madhusudan Das's Statue. The Statue is well illuminated by the lighting equipments provided by M/s. Philips India Ltd.

Shri Bipra Charan Mohanty, Lecturer, School of Arts & Crafts, Khalikote is the Architect of the Statue.

The expenditure for this entire project though estimated earlier at Rs. 75,000/- may now go upto about one Lakh on comletion. The details of accounts will be made availble to Public after the work is over in all respects.

While we are dedicating the Statue of UTKAL GOURBA MADHUSUDAN DAS at Rourkela to the entire nation, we would like to keep in record our deep feelings of gratitude to Govt. of Orissa, Authorities of Rourkela Steel Plant, Industrial Houses in and around Rourkela, authority of the notified area councils of Steel Town & Civil Town, the prominent Citizen and the Generous Public without whose help and valuable suggestions this project could not have been completed.

For this noble work we have received donations from individuals, organisations and Industrial Houses ranging from Re. 1/- to few thousands but for limitation of space we are mentioning the names of all those who have donated Rs. 100/- or more in a separate place.

Lastly on this auspicious occasion we once again testify our indebtedness to all those who have helped us in this noble venture and re-affirm our faith in the words of our beloved leader "UTKAL GOURAB MADHUSUDAN DAS."

"IF YOU GIVE YOUR LIFE TO NATION
NATION'S LIFE IS YOURS,
IT'S NEVER GOT BY AIMLESS SEARCH
CARRIED ON FOR YEARS."

—:o:—

DONORS ABOVE Rs. 100/-

— Pragati Utkal Sangha
1. Notified Area Council (Civil Town)
2. M/s. Orissa Cement Ltd., Rajgangpur
3. Notified Area Council (Steel town)
4. M/s. Orissa Industries—Lathikata.
5. M/s. HSL—Rourkela Steel Plant.
6. M/s. Utkal Machinary—Kansbahal.
7. M/s. Orissa Fertilizer & Chemicals
8. M/s. Bisra Stone Lime Co. Ltd.
9. M/s. Philips India Ltd.
10. M/s. Konark Printing Works.
11. M/s. OTTO India
12. Sri H. K. Ray.
13. M/s. Synthochlor (India)
14. M/s. Rourkela Machine Tools
15. M/s. Kaling Mills (P) Ltd.
16. Sri H. S. Rawlley.
17. M/s. R. D. Gupta.
18. Sri P. L. Murthy.
19. M/s. Kedarmal & Sons.
20. M/s. Pioner Industries.
21. M/s. Rourkela Proofing Corporation.
22. M/s. Utkal Steel (P) Ltd.
23. Sri Chagarmal Sagarmal.
24. Sri D. P. Gupta.
25. Sri Lachaman Das Jaganath.
26. M/s. Padia Timber Co.
27. M/s. A. S. Sandhu & Co.
28. M/s. Kalinga Medical Stores.
29. M/s. Baliramji Agrawall.

30. M/s. C. Tapadia & Co.
31. M/s. B. B. Gupta.
32. M/s. Sriram Mahabir Prasad Agrawal.
33. Sri Tikam Chand Agrawal.
34. Sri Biharilal Agrawal.
35. Sri Sardar Darsan Singh.
36. Sri Somani.
37. M/s. General Engineering Corporation.
38. M/s. Tata Cycle & Co.
39. M/s. Sambalpur Cycle Co.
40. M/s. Asoka Bothra.
41. M/s. Indira Textiles.
42. M/s. Mahesh Automobiles.
43. Sri V. N. Chandak.
44. Sri Umedrai Warah.
45. M/s. Public Construction Co.
46. M/s. Gurunanak Industries.
47. M/s. Popular Engineering.
48. M/s. New Calcutta Engineering Co.
49. M/s. Techno Engineers.
50. M/s. Supreme Engineering Works.
51. M/s. Utkal Automobiles.
52. M/s. Mamata Drinks.
53. M/s. Wheel Board & Co.
54. Sri K. Murthy Patra.
55. Sri Dasapati Patra.
56. M/s. Delux Tyres.
57. Sri Mangataram Agrawal.
58. Sri M. R. Gupta.
59. Sri A. Rao.
60. Sri Narendra Singh.
61. M/s. Jamashedpur Cycle Co.
62. M/s. Vishnu Traders.
63. Sri Mahabir Bhagabati Prasad.
64. M/s. Hindustan Trading Co.
65. Sri N. G. Dey.
66. M/s. R. K. Industries.
67. M/s. Santosh Hotel.
68. M/s. Steel Arms.
69. Sri Mandanlal Sharma.

70. Sri Brajaranglal Agarwal.
71. Sri K C. Agarwal.
72. Sri OM Prakash Agarwal.
73. Sri Jagdamba.
74. M/s. Ananda Barkery.
75. M/s. Hotel Solan.
76. M/s. Orissa Battery.
77. M/s. Kanak Industries.
78. M/s. Sudin Engineering.
79. M/s. Raj Commercial Co.
80. M/s. Variety Stores
81. M/s. Light House
82. M/s Hirakud Hardwire
83. M/s. Utkal Enterprise
84. ,, Sha Electricals
85. ,, Industrial Suppliers
86. ,, P. Rashiklal & Co.
87. ,, Alka Stores
88. ,, New Orissa Automobiles
89. ,, Bombay Hotel
90. ,, Madhukar Photo Studio
91. ,, Vajir & Co.
92. ,, Anil Motor Stores
93. ,, Shanti Bhai (Panama Agency)
94. ,, Rajanikant Brothers
95. ,, Modern Roadways
96. Sri Seth Vishanji Premji
97. M/s. Gopal & Co.
98. Siraj Saheb
99. Madhusudan Naisa Vidyalaya Society

THEIR IMPRESSION

"I had the privilege of meeting the late Madhusudan Das. He was a great patriot. He held most liberal views about religion. Though he professed christianity, he had the same regard for Hinduism that he entertained for his own faith. He wore himself out in teaching the youth of his country of dignity labour and gave practical proof of his teaching by establishing at great sacrifice a tannery in Cuttack.

—Mahatma Gandhi

"Madhusudan Das was not only a leader of Orissa, he was rather a great Indian leader who did many pioneering works for the uplift of Indian social and economic condition. By confining his political activities to a particular region of India Mr. Das placed an ideal before all other different regions of the country and it was worth emulating".

—Jawaharlal Nehru.

"Mr. Das even in his life time in 1907 as a high spirited and very capable leader who roused political consciousness in certain region of the country and thus contributed to the growth of the solidarity and patriotic consciousness of India as a whole".

—Shree Aurobindo.

"He is my old 'Guru' Mr. M. S. Das, the great man of Orissa. He not only taught me English but also inspired me to regard character and independence as two of the supreme virtues in man."

—Ashutosh Mukherjee.

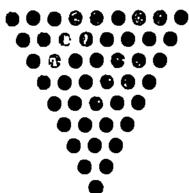
"To the educated, he was the grand old man of Orissa, a great patriot, a first rate lawyer and business man and a forceful speaker; to the uneducated and common mass he was "Madhu Barrister" whose name was quoted as the personification of learning. He was a household name even in the most obscure parts of Orissa".

—Bodhram Dube.

"Madhusudan Das was the un-crowned king of Orissa."

—Ramsay Macdonald.
Ex. Prime Minister of England.

ଉତ୍କଳ ଗୌରବ ମଧୁସୂଦନ ଦାସଙ୍କ
ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତି ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଏବଂ ଉନ୍ମୋଚନ ଉତ୍ସବରେ
ଯୋଗଦେଇଥିବା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଆମର
ହାର୍ଦ୍ଦିକ ଅଭିନନ୍ଦନ ।

ଡାଏରୀର ଛିନ୍ନପୃଷ୍ଠାରୁ

ବଂଶାବଳୀ

ମଣିମଲ
।
ଦାମୋଦର
।
ଜୀବନ
।
ବଳଭଦ୍ର
।
ସୁଦର୍ଶନ
।
ଭଜନାନନ୍ଦ
।
ରଘୁନାଥ
।
ମଧୁସୂଦନ

ଉତ୍କଳ ଗୌରବ ମଧୁସୂଦନ ଦାସ

ପିତା - ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ରଘୁନାଥ ଦାସ

ମାତା - ପାର୍ବତୀ ଦେବୀ

ଗ୍ରାମ - ସତ୍ୟଭାମାପୁର

ପ୍ରଗଣା - ପଦ୍ମପୁର

ଜି :- କଟକ

ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ

୧୮୪୮ - ଏପ୍ରିଲ୍ ମାସ ୨୮ ତାରିଖରେ ଜନ୍ମ ।

୧୮୫୩—ଗ୍ରାମ୍ୟ ପାଠଶାଳାରେ ବିଦ୍ୟାରମ୍ଭ ।

୧୮୫୭—ମହାସିଂହପୁର ମକ୍ତାବରେ ଅଧ୍ୟୟନ ଓ ଫାର୍ସି ଭାଷା ଶିକ୍ଷା ।

୧୮୫୯—କଟକ ଜିଲ୍ଲାସ୍କୁଲରେ ନାମଲେଖା ।

୧୮୬୪—ଅଲେଖ ଧର୍ମ ପ୍ରବର୍ତ୍ତକ ମହିମା ଗୋସେଇଁଙ୍କ ସହ ସାକ୍ଷାତ ।

୧୮୬୫—ଏଣ୍ଟ୍ରାନ୍ସ (ମାଟ୍ରିକ୍) ପରୀକ୍ଷାରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ।

—ବାଲେଶ୍ୱର ଜିଲ୍ଲାସ୍କୁଲରେ ଶିକ୍ଷକତା ।

୧୮୬୬—କଲିକତା ସି. ଏମ୍. ଏସ୍. ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ କଲେଜରେ ଏଫ୍. ଏ. ଶ୍ରେଣୀରେ ଅଧ୍ୟୟନ ।

୧୮୬୮—ଏଫ୍. ଏ. ପରୀକ୍ଷାରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ।

—ଖ୍ରୀଷ୍ଟଧର୍ମ ଗ୍ରହଣ ।

—ଗୌରୀଶଙ୍କର ରାୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା "ଉତ୍କଳ ଦୀପିକା" ପ୍ରକାଶ ଆରମ୍ଭ ।

୧୮୭୦—ବି. ଏ. ପାଶ୍ ।

—ରାଜେନ୍ଦ୍ରଲାଲ ମିତ୍ର ପ୍ରଭୃତିଙ୍କ ଓଡ଼ିଆ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାଷା ନୁହେଁ ବୋଲି ପ୍ରଚାର ।

୧୮୭୧—ଫ୍ରିଚର୍ଚ୍ଚ ଇନ୍ଷ୍ଟିଚ୍ୟୁସନର ଏମ୍. ଏ. ଶ୍ରେଣୀରେ ଯୋଗଦାନ ।

୧୮୭୨—ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ ମିଶନାରି ଇନ୍‌ଷ୍ଟିଚ୍ୟୁଟ୍‌ରେ ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକଭାବେ ଯୋଗଦାନ ।

୧୮୭୩—ଘରୋଇଭାବେ ଇଂରାଜୀରେ ଏମ୍‌. ଏ. ପାଶ୍‌ ।

—ସୌଦାମିନୀ ଦେବୀଙ୍କ ସହ ପାଣିଗ୍ରହଣ ।

—ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଓଡ଼ିଆ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାଷା ରୂପେ ସ୍ୱୀକୃତି ପ୍ରାପ୍ତ ।

୧୮୭୪—କଲିକତା ପି. ଏମ୍‌. ଏସ୍‌. ସ୍କୁଲ୍ ଓ ଗାର୍ଡ଼ନରିଚ ସ୍କୁଲରେ ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ ।

—ଶ୍ରୀରାମପୁର କଲେଜରେ ଅଧ୍ୟାପକ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ ।

୧୮୭୫—"ମଡ଼େଲ୍ କୋଶ୍ଚିନ୍‌ସ ଆଣ୍ଡ୍ ଆନ୍‌ସାରସ୍" ଇଂରାଜୀ ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକ ରଚନା ।

—ସାର୍ ଆଶୁତୋଷ ମୁଖାର୍ଜିଙ୍କ ଗୃହ ଶିକ୍ଷକ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ ।

—କଲିକତାରେ ଓଡ଼ିଆ ନୈଶ ବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ଥାପନ ।

୧୮୭୬—ସୁରେନ୍ଦ୍ର ବାନାର୍ଜି ଓ ବାରିଷ୍ଟର ଆନନ୍ଦ ମୋହନ ବୋଷଙ୍କ ସହ ସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥାପନ ।

—"ଇଣ୍ଡିଆନ ଆସୋସିଏସନ"ରେ ଯୋଗଦାନ ।

—ଅମୃତ ବଜାର ପତ୍ରିକା ସଂପାଦକ ଶିଶିର କୁମାର ଘୋଷ, ଅରବିନ୍ଦଙ୍କ ପିତାମହ ରାଜନାରାୟଣ ବୋଷ, ହିନ୍ଦୁ ପେଟ୍ରିଅଟ୍‌ର ସଂପାଦକ ହରିଶ୍ଚନ୍ଦ୍ର ମୁଖାର୍ଜି, କୃଷ୍ଣଦାସ ପାଲ୍ ଇତ୍ୟାଦିଙ୍କ ସହ ରାଜନୈତିକ ସୋପାନ ଆରମ୍ଭ ।

—ଗାର୍ଡ଼ନରିଚ ହାଇସ୍କୁଲର ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ ।

—କଲିକତା ହାଇକୋର୍ଟର ଓଡ଼ିଆ ଅନୁବାଦକ ।

—(ପ୍ରେସିଡେନ୍‌ସି କଲେଜରେ ଆଇନ ଶିକ୍ଷା ।)

୧୮୭୮—ବି. ଏଲ୍. ପରୀକ୍ଷାରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ।

—ସ୍ତ୍ରୀ ସୌଦାମିନୀ ଦେବୀଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ।

୧୮୭୯—କଲିକତା ଓ ଆଲିପୁର ଅଦାଲତରେ ଓକିଲାତି ଆରମ୍ଭ ।

—ବିଶିଷ୍ଟ ବାରିଷ୍ଟର ଉଡ଼୍‌ରଫ୍ ଓ ଜନ୍‌ସନ୍‌ଙ୍କ ସହିତ ପରିଚୟ ।

୧୮୮୧—କଲିକତା ହାଇକୋର୍ଟର ପ୍ରଧାନ ବିଚାରପତି ସାର୍ ରିଚାର୍ଡ଼ ଗାର୍ଥଙ୍କ ପରାମର୍ଶ କ୍ରମେ କଟକରେ ଓକିଲାତି ଆରମ୍ଭ ।

—କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ କମ୍ପାନୀ ପ୍ରାଙ୍ଗଣରେ ବିଭିନ୍ନ ଲିପି ଓ ଭାଷାର ସମନ୍ୱୟ ପାଇଁ ସମ୍ମିଳନୀ ଆରମ୍ଭ ।

—କଟକରେ ପ୍ରଥମ ବାଳିକା ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ପାଠାଗାର ସ୍ଥାପନ ।

୧୮୮୨—ସ୍ଥାନୀୟ ସ୍ୱାୟତ୍ତ ଶାସନ ସଂସ୍ଥା ଗଠନରେ ଅଗ୍ରଣୀ ।

—ଓଡ଼ିଶାରେ ଜାତୀୟ ଆନ୍ଦୋଳନର ସୂତ୍ରପାତ ପାଇଁ "ଉତ୍କଳ ସଭା" ଗଠନ ।

—ରେଭେନ୍‌ସା କଲେଜରେ ଡ଼ାରୁଇନ୍ ଥିଓରି ଓ ମାନବର ସୃଷ୍ଟି ତଥା କ୍ରମ-ବିକାଶ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବକ୍ତୃତା ।

୧୮୮୩—ବଙ୍ଗ ନେତା ସୁରେନ୍ଦ୍ରନାଥ ବାନାର୍ଜି ଅଦାଲତ ଅବମାନନା ଅପରାଧରେ ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ପ୍ରତିବାଦ କରିବା ପାଇଁ ରେଭେନ୍ସା କଲେଜଠାରେ ଆହୂତ ସଭାରେ ସଭାପତିତ୍ୱ ।

—ରେଭେନ୍ସା କଲେଜରେ ଆଇନ ଅଧ୍ୟାପକ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତି ।

୧୮୮୪—ଓଡ଼ିଶାରେ କେନାଲ ପ୍ରସାର ଓ କୃଷିର ବ୍ୟାପକ ବିକାଶ ପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ ।

୧୮୮୫—ଛୋଟ ଲାଟ ସାର୍ ରିଭର୍ସ ଟମସନଙ୍କୁ ଶିଳ୍ପ ଓ କୃଷିର ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ଏକ ଦାବୀ ପତ୍ର ପ୍ରଦାନ ।

—ବିଖଣ୍ଡିତ ଓଡ଼ିଶାର ସମ୍ମିଶ୍ରଣ କରି ଶାସନ ଓ ଶିକ୍ଷାର ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ଆଲୋଚନା ।

—ମହାରାଜା ସାର୍ ଯୋଗେନ୍ଦ୍ର ମୋହନ ଠାକୁର ଓ ଆନନ୍ଦ ମୋହନ ବସୁଙ୍କ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କ୍ରମେ ସୁରେନ୍ଦ୍ରନାଥ ବାନାର୍ଜିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କଲିକତାଠାରେ ଆହୂତ ଜାତୀୟ ସମ୍ମିଳନୀରେ ଯୋଗଦାନ ।

—ଓଡ଼ିଶାରେ ଜାତୀୟ କଂଗ୍ରେସ ଗଠନ ।

୧୮୮୬—ବମ୍ବେଠାରେ କଂଗ୍ରେସର ପ୍ରଥମ ଅଧିବେଶନ ଦ୍ୱାରା ଗୃହୀତ ପ୍ରସ୍ତାବମାନ ଉପରେ କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ କମ୍ପାନୀଠାରେ ଆଲୋଚନା ।

—ପୁରୀ ମନ୍ଦିର ଶାସନ ଭାର କାଢ଼ି ନେଇଥିବାରୁ ସରକାରଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ତାଙ୍କର ପ୍ରତିବାଦ ।

—କଲିକତାଠାରେ ଜାତୀୟ କଂଗ୍ରେସର ଅଧିବେଶନରେ ଯୋଗଦାନ ।

—ଓଡ଼ିଶାରେ ବଙ୍ଗ ଭାଷା ପ୍ରଚଳନର ବିରୋଧ ।

—ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଚିକିତ୍ସା ପାଇଁ ଅନୁଷ୍ଠାନର ଗଠନ ।

୧୮୮୭—କଟକ ଜିଲ୍ଲାବୋର୍ଡ଼ର ସର୍ବ ପ୍ରଥମ ବେସରକାରୀ ଭାଇସ୍-ଚେୟାରମେନଭାବେ ନିଯୁକ୍ତ ।

—ବାତ୍ୟା ପ୍ରପୀଡ଼ିତ ଅଞ୍ଚଳ ପରିଦର୍ଶନ ।

—କଟକରେ "ହରିଶ୍ଚନ୍ଦ୍ର" ବଙ୍ଗଳା ନାଟକ ପରିବେଷଣ ।

—ମାନ୍ଦ୍ରାଜ କଂଗ୍ରେସ ଅଧିବେଶନରେ ଯୋଗଦାନ ।

—କଲିକତା ହାଇକୋର୍ଟରେ ଓକିଲାତି ।

୧୮୮୮—କୃଷିଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟର ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ଉଦ୍‌ଘାଟନ ।

—ଲବଣ କରକୁ ପ୍ରତିବାଦ କରି ସଭାସମିତିମାନଙ୍କରେ ଭାଷଣ ।

—ଗୋ-ବଧ ବିରୁଦ୍ଧରେ ବ୍ୟାପକ ଆନ୍ଦୋଳନ ଓ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଗଠନ ।

—କେନ୍ଦ୍ରାପଡାରେ 'ଉତ୍କଳ ସଭା'ର ଶାଖା ସ୍ଥାପନ ।

—"ଓଡ଼ିଶା ଗ୍ରାଜୁଏଟ୍ ଓ ନନ୍ ଗ୍ରାଜୁଏଟ୍ ସମିତି" ଗଠନ ।

—ମୁସଲମାନମାନଙ୍କର 'ଫଏଜ ଆମ' ସଭାରେ ସଭାପତି ।

—ରେଳପଥର ବିକାଶ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ ।

—କଟକ କୋଠିରେ ନାଟ୍ୟଶାଳା ଉଦ୍‌ଘାଟନ ।

—ଓଡ଼ିଆଭାଷୀ ଅଞ୍ଚଳର ମିଶ୍ରଣ ପାଇଁ କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ କମ୍ପାନୀ ପ୍ରାଙ୍ଗଣରେ ସଭା ।

—ଲେଡ଼ି ଟମ୍‌ସନ୍ ମହିଳା ଡାକ୍ତରଖାନାର ସମ୍ପାଦକ ।

—ଏଲ୍ଲାହାବାଦଠାରେ କଂଗ୍ରେସ ଅଧିବେଶନରେ ଯୋଗଦାନ ।

—ଧୋଇ ମରୁଡ଼ିର ସ୍ଥାୟୀ ପ୍ରତିକାର ପାଇଁ ସାର୍ ଷ୍ଟୁଆର୍ଟବେଲିଙ୍କ ଅଭ୍ୟର୍ଥନା ସଭାରେ ଦାବୀ ।

୧୮୮୯—'ଉତ୍କଳ ସଭା'ର ଅଧିବେଶନ ।

—ପାରଳା ଖେମଣ୍ଡିର "ହିତୈଷିଣି ସମାଜ"କୁ ସ୍ୱାଗତ ।

—ଗଞ୍ଜାମ ଓ ଜୟପୁରରେ କଚେରୀ ଭାଷା ଓଡ଼ିଆ କରିବାକୁ ଦାବୀ ।

—ବମ୍ବେର କଂଗ୍ରେସ ଅଧିବେଶନରେ ଯୋଗଦାନ ।

—କଟକରେ ବଙ୍ଗଳା ନାଟକ "ନଳ ଦମୟନ୍ତୀ" ପରିବେଷଣ ।

୧୮୯୦—ଓଡ଼ିଶାର ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳ ପରିଦର୍ଶନ ।

—ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ପ୍ରେସିଡେନ୍‌ସିରେ ଓଡ଼ିଆ ସରକାରୀ ଭାଷା ଭାବରେ ସ୍ୱୀକୃତି ।

୧୮୯୧—କେନ୍ଦୁଝର ମେଳି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଲଟ୍ ଇଲ୍ ଅଟ୍ ସାହେବଙ୍କୁ ଦାବୀ ।

୧୮୯୨—ଖାଦ୍ୟ ଦ୍ରବ୍ୟ ମୂଲ୍ୟ ବୃଦ୍ଧିର ପ୍ରତିବାଦ ଓ ପ୍ରତିକାର ବିଧାନ ।

—ବଙ୍ଗଳାର ଚିଫ୍ ସେକ୍ରେଟେରୀ ସାର୍ ହେନେରୀକଟନ୍‌ଙ୍କ କୋଠିକୁ ତାଙ୍କୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ ।

—ଦେଶ ମିଶ୍ରଣ ସମସ୍ୟା ଓ ଗଡ଼ଜାତ ଶାସନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆଲୋଚନା ।

—କଟକରେ କୃଷ୍ଣାଶ୍ରମ ସ୍ଥାପନ ।

—ରଙ୍ଗମଞ୍ଚ ଗଠନର ଆୟୋଜନ ।

୧୮୯୩—କଟକର ନର୍ମାଲ ସ୍କୁଲଠାରେ ଏକ ସାଂସ୍କୃତିକ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଗଠନ ।

—ମହାଜନୀ ଖାତକ ବିବାଦ ପାଇଁ ମକଦ୍ଦମା ।

୧୮୯୪—ଉତ୍କଳ ଟାନେରୀ ଓ ଆର୍ଟ ଓ୍ୱାର୍କସ୍‌ର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଯୋଜନା ।

—ପ୍ରତି ସବ୍‌ଡ଼ିଭିଜନରେ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପାଇଁ ଦାବୀ ।

—ବନ୍ୟାପ୍ରପୀଡ଼ିତ ଅଞ୍ଚଳରେ ରିଲିଫ କାର୍ଯ୍ୟ ।

—ସମ୍ବଲପୁରରେ ହିନ୍ଦି ଭାଷା ପ୍ରଚଳନର ପ୍ରତିବାଦ କରି ଲେଖା ପ୍ରକାଶନ; ସଭା ସମିତି ଗଠନ ଓ ସ୍ମାରକ ପତ୍ର ପ୍ରଦାନ ।

୧୮୯୫—ସମ୍ବଲପୁର ଓ ଗଞ୍ଜାମ ଆଦି ଅଞ୍ଚଳ ଓଡ଼ିଶାରେ ମିଶାଇବାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ।

—ସମ୍ବଲପୁରରେ ଓଡ଼ିଆ ସରକାରୀ ଭାଷା ହେଲା ।

୧୮୯୬—ବଙ୍ଗ ପ୍ରଦେଶର ବ୍ୟବସ୍ଥା ସଭାକୁ ସଦସ୍ୟଭାବେ ମନୋନୀତ ।

—ଖାସମାହାଲ, ବନ୍ଦୋବସ୍ତ, ଜଳକଷ୍ଟ ନିବାରଣ, ସ୍ୱାୟତ୍ତ ଶାସନ, ଅବକାରୀ, ଲୁଣ ଓ ମ୍ୟୁନିସିପାଲିଟି ଆଇନ ପ୍ରଣୟନରେ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ ।

—କଟକରେ ଦମକଳ ବସାଇବାର ଉଦ୍ୟମ ।

—ବଙ୍ଗ ବ୍ୟବସ୍ଥାସଭାରେ ଓଡ଼ିଆଙ୍କ ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷା ପାଇଁ ଦାବୀ ।

—ଓଡ଼ିଆ ଓକିଲ ପାଇଁ ଦାବୀ ।

୧୮୯୭—ବଙ୍ଗ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସଭାକୁ ପୁନର୍ବାର ନିର୍ବାଚିତ ।

—ଓଡ଼ିଶା ଆର୍ଟ ଓ୍ୱେୟାର ଓ୍ୱାର୍କସର ସ୍ଥାପନ ।

—ଲଣ୍ଡନ ଯାତ୍ରା ଓ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ ।

—ମିଶର ଦେଶର ପିରାମିଡଠାରୁ "ଉତ୍କଳ ଦୀପିକା" ସମ୍ପାଦକଙ୍କୁ ପତ୍ର ।

—ପଶ୍ଚିମ ଭାରତ ଭ୍ରମଣ ।

—"ଉତ୍କଳ ଗୌରବ" ଉପାଧି ପ୍ରଦାନ ।

୧୮୯୮—ବିଳାତ ଅନୁଭୂତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଛାତ୍ରଙ୍କୁ ଉଦ୍‌ବୋଧନ ।

—କଲିକତା ରାଜବାଟୀରେ ଅଧ୍ୟାପକ ଭେଙ୍କଟ ରମଣଙ୍କ ଅଭ୍ୟର୍ଥନା ।

—ମାହାଙ୍ଗାଠାରେ ଦଙ୍ଗା ହେଙ୍ଗାମ ଜନିତ ମାଲିମକଦ୍ଦମାର ସମାଧାନ ।

—କଟକରେ ଏକ ସର୍ବଭାରତୀୟ ସଭା ଗଠନ ।

—ପ୍ଲେଗ ଓ ମହାମାରୀ ନିରାକରଣ ପାଇଁ "ନିରାକରଣୀ" ସଂସ୍ଥା ଗଠନ ।

୧୮୯୯—କୃଷି ଓ ଶିଳ୍ପ ପ୍ରଦର୍ଶନୀର ଆୟୋଜନ ।

—କଟକରେ ଇଉନିୟନ କ୍ଲବ ସ୍ଥାପନ ।

୧୯୦୦—ବଡ଼ଲାଟ ଲର୍ଡ଼ କର୍ଜନଙ୍କୁ ଭେଟିବା ପାଇଁ ସିମିଳା ଯାତ୍ରା ।

—ବଙ୍ଗ ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ ସଭାର ସଦସ୍ୟ ।

—ମହାନଦୀ, କାଠଯୋଡ଼ୀ ଉପରେ ରେଳ ପୋଲ ନିର୍ମିତ ଓ ରେଳ ଯାତାୟାତ ।

—ଡିସେମ୍ବର ୧୭ ତାରିଖରେ ଲର୍ଡ଼ କର୍ଜନଙ୍କୁ ଓଡ଼ିଶା ଆଗମନ ପାଇଁ ଅଭ୍ୟର୍ଥନା ଉତ୍ସବ ।

୧୯୦୧—କଟକରେ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂ ସ୍କୁଲ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ସଭା

—ରେଭେନ୍ସା କଲେଜର ପୁରସ୍କାର ବିତରଣୀ ସଭାରେ ଯୋଗଦାନ ।

—ରାଜା ରାମମୋହନ ରାୟଙ୍କର କଟକରେ ଶ୍ରାଦ୍ଧୋତ୍ସବ ପାଳନ ।

—କେନ୍ଦୁଝର ରାଜାଙ୍କ ସହ ସିଂହଳ ଯାତ୍ରା ।

—କଲିକତାଠାରେ କଂଗ୍ରେସ ଅଧିବେଶନରେ ଓଡ଼ିଶାର ତାରକସି, ଚମଡ଼ା ଓ ଶିଂଘ କାର୍ଯ୍ୟର ସ୍ଥାନ ।

—ଗଞ୍ଜାମ ଜାତୀୟ ସମିତି ଗଠନ ।

୧୯୦୨—ସମ୍ବଲପୁରରେ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାର ପୁନ ପ୍ରଚଳନ ।

—ମାନସିଂହପାଟଣା ଡାକୁ ମାମଲା ।

—ସାର୍ ଜନ୍ ଉଡବର୍ଣ୍ଣ କଟକର ଶିଳ୍ପାଗାର (Utkal Tannery) ପରିଦର୍ଶନ ।

—କଲିକତା ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଓଡ଼ିଆକୁ ଏକ ଅଲଗା ଭାଷା ଭାବରେ ଗୃହୀତ ।

୧୯୦୩—ଓଡ଼ିଶାର ସମସ୍ତ ରାଜା ଓ ବିଶିଷ୍ଟ ଜମିଦାରଙ୍କ ବୈଠକ ।

—ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ଆଇନ ପ୍ରଣୟନରେ ସହାୟକ ।

—ନିଜ କୋଠିରେ ଉଦ୍ୟାନ ମିଳନର ଆୟୋଜନ ।

—ଖଲିକୋଟରେ ଏକ ଜାତୀୟ ସମ୍ମିଳନୀ ବସାଇବାର ପ୍ରସ୍ତାବ ।

—ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜଦେବଙ୍କୁ ମାନପତ୍ର ପ୍ରଦାନ ।

—ବ୍ରହ୍ମପୁରରେ ଜାତୀୟ ସମ୍ମିଳନୀର ଆୟୋଜନ ।

—କଟକ ନର୍ମାଲ ସ୍କୁଲରେ ସ୍ଥାପିତ ସାହିତ୍ୟ ଆଲୋଚନା ସଭାର ନାମ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହେଲା "ଉତ୍କଳ-ସାହିତ୍ୟ-ସମାଜ" ।

—ବଙ୍ଗ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସଭାରେ "କ୍ୟାଟୋ" ଉପାଧି ପ୍ରାପ୍ତ ।

—ଉତ୍କଳ ସମ୍ମିଳନୀର ପ୍ରଥମ ଅଧିବେଶନରେ ମହାରାଜା ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜଦେବ ସଭାପତି ।

—ମାନ୍ଦ୍ରାଜର ଜାତୀୟ କଂଗ୍ରେସ ଅଧିବେଶନରେ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଗଠନର ପ୍ରସ୍ତାବ ଆଗତ ।

୧୯୦୪—C. I. E. ଉପାଧି ପ୍ରାପ୍ତ ।

—ରମ୍ଭାଠାରେ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା ଜ୍ଞାପନ ।

—କଲିକତା ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ସିନେଟ ମେମ୍ବର ମନୋନୀତ ।

— କଟକରେ "ଉତ୍କଳ ୟଙ୍ଗ ମେନସ୍ ଆସୋସିଏସନ" ଗଠନ ।

— ସ୍ୱେଚ୍ଛା ସେବକ ବାହିନୀ ଗଠନ ଓ ଜାତୀୟ ଉଦ୍‌ବୋଧନ ।

— କମିଶନର ରାଭେନ ସାହେବଙ୍କ ଦ୍ୱାରା C. I. E. ସନନ୍ଦ ପ୍ରଦାନ ।

— କୁଜଙ୍ଗ, ବଡ଼ଗ୍ରାମ, ବେଣ୍ଟକାର, ଜମାପଡ଼ା, ରାଜପୁରଠାରେ 'ଉତ୍କଳ ସମ୍ମିଳନୀ'ର ଶାଖା ସମିତି ଗଠନ ।

— କୁଟୀର ଶିଳ୍ପର ପୁନରୁତ୍ଥାନ ।

— କଟକର ଇଦଗା ପଡ଼ିଆରେ 'ଉତ୍କଳ ସମ୍ମିଳନୀ'ର ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଧିବେଶନ ।

୧୯୦୫—ନାରୀ ଶିକ୍ଷାର ପ୍ରସାର ପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ ।

— "ଉତ୍କଳ ଟାନେରୀ" ପରିଚାଳନା ।

— କଟକ ଭିକ୍ଟୋରିଆ ସ୍କୁଲରେ "ସାରସ୍ୱତ ସମିତି" ଗଠନ ।

— ସାଲେପୁର ଅଞ୍ଚଳରେ 'ତାଳଗୁଡ଼' ଶିଳ୍ପ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ।

— ସାଲେପୁର ଅଞ୍ଚଳରେ ଗୁଟେଶ୍ୱର ଶିଳାଲିପି ପ୍ରକାଶନରେ ଉଦ୍ୟମ ।

— ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା ନିମିତ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ସାମନ୍ତଙ୍କୁ ଟ ୪୦୧ ବୃତ୍ତି ପ୍ରଦାନ ।

— ଭୂମିକମ୍ପ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶାଗ୍ରସ୍ତଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ ।

— "ସମ୍ମିଳନୀ ପତ୍ରିକା" ପ୍ରକାଶନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ।

— ଇଂରାଜୀ ପତ୍ରିକା "Star of Utkal" ପ୍ରକାଶିତ ।

— 'ଉତ୍କଳ ସମ୍ମିଳନୀ'ର ପୁରୀ ଶାଖା ସ୍ଥାପନ ।

— ଲୁଗାବୁଣାଳୀଙ୍କ ପାଇଁ ଟ୍ରେନିଂ ବ୍ୟବସ୍ଥା ।

୧୯୦୬—ବାଲେଶ୍ୱରରେ 'ଉତ୍କଳ ସମ୍ମିଳନୀ'ର ୩ୟ ଅଧିବେଶନ ।

— ସ୍ଥାୟୀ ରିଲିଫ କମିଟି ଗଠନ ।

— ବ୍ରହ୍ମପୁରଠାରେ ଉତ୍କଳ ସମ୍ମିଳନୀ ।

— ଦେଶ ପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦୈନିକ "ପାଞ୍ଚ ମିନିଟ" ଭାବିବାକୁ ନିବେଦନ ।

୧୯୦୭—କଟକରେ ବ୍ୟାୟାମାଗାର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ।

— ଟାଉନ୍ ଲାଇବ୍ରେରୀ ପାଇଁ ସାହାଯ୍ୟ ଭିକ୍ଷା ।

— କନିକାରାଜାଙ୍କ ସହିତ ଦ୍ୱିତୀୟବାର ବିଲାତ ଯାତ୍ରା ।

— ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାଭାଷୀ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଏକ ପ୍ରଦେଶ ପାଇଁ ସେଠାରେ ଦାବୀ ଉପସ୍ଥାପନ ।

— ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ସାହାଯ୍ୟ ସଭାରେ ସଭାପତି ।

— ସାର୍ ଆଣ୍ଡ୍ରୁ ଫ୍ରେଜରଙ୍କ ଓଡ଼ିଶା ଆଗମନ ।

୧୯୦୮—'ଉତ୍କଳ ଟେନେରୀ' ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ମୋଚିମାନଙ୍କୁ ଟ୍ରେନିଂ ଦାନ ।

— ବଙ୍ଗ ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ ସଭାର ସଦସ୍ୟ ।

— କଟକରେ ଉତ୍କଳ ସମ୍ମିଳନୀ ବୈଠକ ।

— କଟକରେ ବାଳିକା ବିଦ୍ୟାଳୟ ଆରମ୍ଭ ।

୧୯୦୯—କଲିକତାରେ ଗ୍ରାଣ୍ଟ୍ ହୋଟେଲରେ ରନ୍ଧା ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନ ଓ ନୈଶ ବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ଥାପନ ।

— କଲିକତାରେ 'ଉତ୍କଳ ବାର୍ତ୍ତା' ସମ୍ବାଦପତ୍ର ପ୍ରକାଶନ ।

— ମ୍ୟୁନିସିପାଲିଟି ଆଇନର ସଂଶୋଧନ ପାଇଁ ଦାବୀ ।

— "ଧର୍ମ ସମ୍ମିଳନୀ" ଜରିଆରେ ଓଡ଼ିଆ ଆନ୍ଦୋଳନ ।

୧୯୧୦—କଟକ, ପୁରୀ, ବାଲେଶ୍ୱର ଜିଲ୍ଲାମାନଙ୍କରେ 'କୃଷକ ସଂଘ' ଗଠନ ଓ ଗ୍ରାମ୍ୟ ସମିତି ପ୍ରତିଷ୍ଠା ।

— ପ୍ରଜା ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଅଗ୍ରଣୀ ।

୧୯୧୧—ପ୍ରବଳ ବନ୍ୟାରେ ସାହାଯ୍ୟ ପାଇଁ କମିଟି ଗଠନ ।

— କଲିକତା କଂଗ୍ରେସ ଅଧିବେଶନରେ ଯୋଗଦାନ ।

— ଦିଲ୍ଲୀ ଦରବାରରେ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ ।

— ବଙ୍ଗଳାରୁ ଓଡ଼ିଶା-ବିହାର ଅଲଗା ହେବାରୁ ମ୍ରିୟମାଣ ।

— ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ ପାଇଁ ଘନ ଘନ ଧାଁ ଦୌଡ଼ ।

୧୯୧୨—ବିହାର ଛାତ୍ର ସମ୍ମିଳନୀରେ ରାଜେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରସାଦଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିମନ୍ତ୍ରିତ ହୋଇ ସଭାପତିତ୍ୱ ।

— ଓଡ଼ିଶା ବିହାର ପ୍ରଦେଶ ଗଠନ ।

— ଓଡ଼ିଶା ବିହାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ସଭାକୁ ପ୍ରତିନିଧି ନିର୍ବାଚିତ ।

୧୯୧୩—'ଇମ୍ପିରିଅଲ କାଉନ୍‌ସିଲ୍'କୁ ସଦସ୍ୟଭାବେ ମନୋନୀତ ।

— ମହାନଦୀ ମୁହାଣରେ ବନ୍ଦର ସ୍ଥାପନ ପାଇଁ ଦାବୀ ।

— ପୁରୀରେ ଉତ୍କଳ ସମ୍ମିଳନୀ ଅଧିବେଶନରେ ସଭାପତିତ୍ୱ ।

୧୯୧୪—ପାଟଣା ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ ସଦସ୍ୟ ।

— ରେଭେନ୍‌ସା କଲେଜରେ ଇତିହାସ ବିଭାଗ ଉଦ୍‌ଘାଟନ ।

— ପାରଳା ଖେମୁଣ୍ଡିରେ ଉତ୍କଳ ସମ୍ମିଳନୀ ବୈଠକରେ ଯୋଗଦାନ ।

୧୯୧୫—ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଗୋଖେଲଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁରେ ଶୋକ ସଭା ଆୟୋଜନ ।

— ଏଲାହାବାଦଠାରେ ନିଖିଳ ଭାରତୀୟ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିୟାନ ସମ୍ମିଳନୀରେ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ ।

୧୯୧୬—ନାଗପୁରଠାରେ ନିଖିଳ ଭାରତୀୟ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିୟାନ ସମ୍ମିଳନୀରେ ସଭାପତି ।

— ପାଟଣା ହାଇକୋର୍ଟରେ ଓକିଲାତି ।

୧୯୧୭—ମାନ୍ଦ୍ରାଜଠାରେ ନିଖିଳ ଭାରତୀୟ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିୟାନ ସମ୍ମିଳନୀରେ ସଭାପତି ।

— "Oriya" ସାପ୍ତାହିକ କାଗଜର ସଂପାଦନା ।

୧୯୧୮—କଟକ ଇଦଗା ପଡ଼ିଆରେ ଉତ୍କଳ ସମ୍ମିଳନୀ ବୈଠକ ।

— ଉତ୍କଳ ସମ୍ମିଳନୀର ସଭାପତି ।

— କଟକରେ ଉତ୍କଳ ସମ୍ମିଳନୀର ବିଶେଷ ଅଧିବେଶନ ।

— କଟକରେ ନିଖିଳ ଭାରତ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିୟାନ ଅଧିବେଶନ ।

୧୯୧୯—ରେଭେନ୍‌ସା କଲେଜର ବିକାଶ ପାଇଁ ପାଟଣା ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ସିନେଟ ଓ ସିଣ୍ଡିକେଟ୍ ସଭାରେ ଦାବୀ ଉପସ୍ଥାପନା ।

୧୯୨୦—ବିହାର – ଓଡ଼ିଶା ବ୍ୟବସ୍ଥାପକସଭାକୁ ନିର୍ବାଚିତ ।

— ଉତ୍କଳ ଯୁବକ ସମ୍ମିଳନୀ ।

— ନାଗପୁରରେ ଜାତୀୟ କଂଗ୍ରେସ ଅଧିବେଶନରେ ଯୋଗଦାନ ।

୧୯୨୧—ବିହାର – ଓଡ଼ିଶା ବ୍ୟବସ୍ଥାସଭାରେ ମନ୍ତ୍ରୀତ୍ୱ ଗ୍ରହଣ ।

— ଚକ୍ରଧରପୁରରେ ଉତ୍କଳ ସମ୍ମିଳନୀ ବୈଠକ ।

— ଉତ୍କଳ ପ୍ରାଦେଶିକ କଂଗ୍ରେସ କମିଟି ଗଠନ ।

୧୯୨୨—ମ୍ୟୁନିସିପାଲିଟି ଆଇନ ଗୃହୀତ ।

— କନିକା ପ୍ରଜା ଆନ୍ଦୋଳନ ।

୧୯୨୩—ମନ୍ତ୍ରୀତ୍ୱରୁ ଇସ୍ତଫା ପ୍ରଦାନ ।

— ବ୍ରହ୍ମପୁରଠାରେ ବସୁଥିବା ଉତ୍କଳ ସମ୍ମିଳନୀକୁ ବାର୍ତ୍ତା ପ୍ରଦାନ ।

— ପାଟଣାଠାରେ ଶ୍ରମମର୍ଯ୍ୟାଦା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବକ୍ତୃତା ।

୧୯୨୪—କଟକରେ ଉତ୍କଳ ପ୍ରଦେଶ କଂଗ୍ରେସ ସମ୍ମିଳନୀରେ ଯୋଗଦାନ ।

— ଉପାନ୍ତ ଅଞ୍ଚଳରେ ଭ୍ରମଣ ଓ ସଂଗଠନ ଆରମ୍ଭ ।

୧୯୨୫—ମହାତ୍ମାଗାନ୍ଧୀଙ୍କ କଟକ ଆଗମନ ଓ ମଧୁବାବୁଙ୍କ ଆତିଥ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ।

୧୯୨୬—ସାର୍ ଆଲେକ୍‌ଜାଣ୍ଡାର ମୁଡିମ୍ୟାନଙ୍କୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଓଡ଼ିଶା ପାଇଁ ଦାବୀପତ୍ର ପ୍ରଦାନ ।

୧୯୨୭—ଭାରତ ଶାସନ ସଂସ୍କାର ପାଇଁ ସାଇମନ କମିଶନ ନିଯୁକ୍ତି ।

— 'ଉତ୍କଳ ଇଉନିୟନ' କମିଟି ଗଠନ ।

— "ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉତ୍କଳ" ସମ୍ବାଦପତ୍ରରେ ଲେଖା ପ୍ରଚାର ।

୧୯୨୮—ସାଇମନ୍ କମିଶନଙ୍କୁ ସାକ୍ଷ ଦେବାପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଓ ବିସ୍ତୃତ ଆଲୋଚନା ।

— ଓଡ଼ିଶା ଯୁବକ ସମ୍ମିଳନୀ ।

୧୯୨୯—ହ୍ୱିଟଲି କମିଶନ ଅଞ୍ଚଳ ଭ୍ରମଣ ଓ ଓଡ଼ିଆଙ୍କୁ ସୁବିଧା ଦେବାକୁ ଟାଟା କମ୍ପାନୀ
ମେନେଜରଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନା ।

୧୯୩୦—ସାଇମନ କମିଶନଙ୍କ ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରକାଶ ।

— ଲବଣ ସତ୍ୟାଗ୍ରହ ।

— ଗୋଲଟେବୁଲ ବୈଠକରେ ପାରଳାମହାରାଜା ସଦସ୍ୟ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ ।

୧୯୩୧—ପ୍ରଥମ ଗୋଲଟେବୁଲ ବୈଠକରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ ହେବାର
ଘୋଷଣା ।

— ଓଡ଼ିଶା ସୀମା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପାଇଁ ଓଡନେଲ କମିଟି ଗଠନ ।

— ସିଂହଭୂମି ଜିଲ୍ଲାକୁ ଓଡ଼ିଶାରେ ମିଶ୍ରଣ ପାଇଁ ତତ୍ପରତା ।

— ଓଡ଼ିଶା ନାରୀ ସମ୍ମିଳନୀ ।

୧୯୩୨—ବ୍ରହ୍ମପୁରଠାରେ ଉତ୍କଳ ସମ୍ମିଳନୀ ବୈଠକ ।

— ପାରଳାଖେମଣ୍ଡି ଓ ଜୟପୁର ମିଶ୍ରଣ ପାଇଁ ଦାବୀ ।

୧୯୩୬—କଟକରେ ଉତ୍କଳ ସମ୍ମିଳନୀର ବିଶେଷ ଅଧିବେଶନରେ ନୂତନ ଓଡ଼ିଶାର
ସୀମା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆଲୋଚନା ।

— ଜୟପୁର ଉତ୍କଳ ସମ୍ମିଳନୀକୁ ବାର୍ତ୍ତା ।

— ହବାକ୍ ସାହେବ ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରଥମ ଗଭର୍ଣ୍ଣର ନିଯୁକ୍ତ ।

— ପାରଳା ମହାରାଜାଙ୍କ ବିଲାତରୁ ଚିଠି ।

— ଖଲିକୋଟ ରାଜା ଓ ଭୁବନାନନ୍ଦ ଦାସଙ୍କ ବିଲାତ ଆଗମନ ।

୧୯୩୪—ଫେବୃୟାରୀ ୪ ତାରିଖରେ କଟକଠାରେ ମହାନ ଆତ୍ମାର ମହାପ୍ରୟାଣ ।

୧୯୩୬—ଏପ୍ରିଲ ପହିଲା ଦିନ "ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ" ଗଠନ ।

"ଲାଭ ନିର୍ଦ୍ଧାର୍ଯ୍ୟ ଭାବରେ ମାତୃଭୂମି ପ୍ରତି ଓ ଭାଇମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଆପଣାର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କର୍ମ କର । ମନୁଷ୍ୟଠାରୁ କୌଣସି ପୁରସ୍କାର ଆଶା କରନା । ଈଶ୍ୱର ଆଶୀର୍ବାଦ କରିବେ ।"

କଟକ

ତା ୨୧।୨।୧୯୦୪ — ମଧୁସୂଦନ ଦାସ

ସ୍ୱପ୍ନର ସାର୍ଥକତା

ନୂତନ ଓଡ଼ିଶାର ନିର୍ମାତା ହିସାବରେ ମହାନ୍ ନେତା ଉତ୍କଳ ଗୌରବ ମଧୁସୂଦନ ଦାସଙ୍କୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜାଣନ୍ତି । ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରଦେଶରେ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ଭାବରେ ରହିଥିବା ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାଭାଷୀ ଅଞ୍ଚଳକୁ ନେଇ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ ଗଠନ କରିବାରେ ସେ ପ୍ରାଣପାତ ଉଦ୍ୟମ କରିଥିଲେ । ପୁଣି ଯେଉଁ ସମୟରେ ଭାରତ ବର୍ଷରେ ଅଳ୍ପ କେତୋଟି ଶିଳ୍ପାଞ୍ଚଳ ଗଢ଼ି ଉଠୁଥିଲା, ସେତେବେଳେ ମଧ୍ୟ ସେ ଶିଳ୍ପ ବାଣିଜ୍ୟକୁ ଉତ୍ସାହିତ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ନିଜେ ମଧ୍ୟ ଓଡ଼ିଶାରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଶିଳ୍ପ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଆରମ୍ଭ କରି-ଥିଲେ । ତେଣୁ ଓଡ଼ିଶାର ଏହି ଉପାନ୍ତ ତଥା ପ୍ରଧାନ ଶିଳ୍ପାଞ୍ଚଳରେ ତାଙ୍କର ସ୍ମୃତିରକ୍ଷା ପାଇଁ ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କ ଉଦ୍ୟମରେ ଯଦି ଗୋଟିଏ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ବ୍ରୋଞ୍ଜର ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତି ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହୋଇ ପାରନ୍ତା, ତେବେ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ଉପଯୁକ୍ତ ଶ୍ରଦ୍ଧାଞ୍ଜଳି ଅର୍ପଣ କରାଯାଆନ୍ତା ।

ଏହି ସ୍ୱପ୍ନକୁ ସାର୍ଥକ କରିବା ପାଇଁ 'ପ୍ରଗତି ଉତ୍କଳ ସଂଘ'ର ସଭ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଆମ୍ର ପ୍ରତ୍ୟୟ କ୍ରମଶଃ ଗଭୀରତର ହେଲା ଓ ବିଗତ ବର୍ଷମାନଙ୍କର 'ଉତ୍କଳ ଦିବସ ଓ ମଧୁସୂଦନ ଜୟନ୍ତୀ' ଉତ୍ସବରୁ ସଞ୍ଚିତ ମାତ୍ର ପାଞ୍ଚ ହଜାର ଟଙ୍କାକୁ ପାଥେୟ କରି ମଧୁ ବାବୁଙ୍କର ଗୋଟିଏ ବ୍ରୋଞ୍ଜ ନିର୍ମିତ ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତି ସ୍ଥାପନ କରିବା ନିମିତ୍ତ ତା ୨୭-୮-୭୪ ରିଖ ପରିଚାଳନା ସମିତି ବୈଠକରେ ଏକ ଐତିହାସିକ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଗ୍ରହଣ କରାଗଲା । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଓ ସୁଚିନ୍ତିତ ପଥରେ ଆଗେଇ ନେବାକୁ 'ସଂଘ'ର ଉପସଭାପତି ଶ୍ରୀ ନାରାୟଣ ଆଚାର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ଏକ ପାଞ୍ଚ ଜଣିଆ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କମିଟି ଗଠନ କରାଗଲା । ୧୯୭୬ ଏପ୍ରିଲ ପହିଲା ମଧ୍ୟରେ ଏହି ଯୋଜନା ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଶପଥ ନିଆଗଲା ।

'ମୂର୍ତ୍ତି ନିର୍ମାଣ କମିଟି' ପର ବୈଠକରେ ସ୍ଥିର କଲା ଯେ ଖଡ଼ିବକେଲା ଓ ତା'ର ଆଖପାଖର ବିଶିଷ୍ଟ ବ୍ୟକ୍ତି, ଅନୁଷ୍ଠାନ ତଥା ଜନସାଧାରଣଙ୍କର ସଦିଚ୍ଛା ଓ ପରାମର୍ଶ ଗ୍ରହଣ କରି ତଦନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସ୍ଥିର କରାଯିବ । ତା'ପରେ ଏକ ମିଳିତ ବୈଠକ ଆହୂତ ହେଲା । ଏହି ବୈଠକରେ ଅନେକ ଅନୁଷ୍ଠାନର ପ୍ରତିନିଧି, ବହୁ ସାମ୍ବାଦିକ, ପ୍ରଶାସନିକ, ଶିକ୍ଷାବିତ୍, ଶିଳ୍ପପତି, ଇଞ୍ଜିନିୟର ଓ ବିଶିଷ୍ଟ ନାଗରିକମାନେ

ଯୋଗ ଦେଇ ଉଦ୍ୟୋକ୍ତାମାନଙ୍କର ସାଧୁ ଉଦ୍ୟମକୁ ପ୍ରଶଂସା କଲେ ଓ ସବୁମତେ ସାହାଯ୍ୟ ସହଯୋଗ କରିବେ ବୋଲି ଦୃଢମତ ପ୍ରକାଶ କଲେ । ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ ଜିଲ୍ଲାପାଳ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଶ୍ରୀନିବାସ ରଥ (ଆଇ. ଏ. ଏସ୍.) ଓ ରାଉରକେଲାର ଅତିରିକ୍ତ ଜିଲ୍ଲାପାଳ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଅଶୋକ କୁମାର ମିଶ୍ର, (ଆଇ. ଏ. ଏସ୍.) ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଆଗେଇ ନେବାରେ ଏପରି ଉତ୍ସାହ ଓ ସହଯୋଗ ପ୍ରଦାନ କଲେ ଯେ ମୂର୍ତ୍ତି ନିର୍ମାଣ କମିଟି ଅପୂର୍ବ ଦମ୍ଭ ଓ ବଳିଷ୍ଠ ଆତ୍ମ ବିଶ୍ୱାସ ନେଇ ଆଗେଇ ଚାଲିଲା ।

ରାଉରକେଲା ରେଳ ଷ୍ଟେସନ ଆଗ ବସଷ୍ଟାଣ୍ଡ ପାଖାପାଖି ଖଣ୍ଡିଏ ଉପଯୁକ୍ତ ସ୍ଥାନ ମୂର୍ତ୍ତି ନିର୍ମାଣ ନିମିତ୍ତ ଯୋଗାଇ ଦେବାକୁ ଅନୁଷ୍ଠାନ ପକ୍ଷରୁ ଯେଉଁ ଆବେଦନ ହୋଇଥିଲା ସଂପୃକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ତଥା ବିଶେଷଜ୍ଞମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥାନଟି ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇ ସବୁ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ତାହା ଉତ୍ତମ ବୋଲି ସ୍ଥିର ହେଲା ଓ ତା ୧୪-୮-୭୪ ରିଖ ଚିଠି ଦ୍ୱାରା ମଞ୍ଜୁରୀ ମିଳିଲା ।

ଏହି ମହତ୍ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ସଫଳ କରିବା ନିମନ୍ତେ ମୁକ୍ତ ହସ୍ତରେ ଦାନ କରିବାକୁ ବିଶିଷ୍ଟ ନାଗରିକଙ୍କର ସ୍ୱାକ୍ଷର ଥାଇ ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ ନିବେଦନ ପତ୍ର ପ୍ରକାଶ କରାଗଲା ।

ଅଭିଜ୍ଞ ଶିଳ୍ପୀ ଖୋଜା ଚାଲିଲା । ପତ୍ର-ପତ୍ରିକାରେ ବିଜ୍ଞାପନ ପ୍ରକାଶ କରାଗଲା । ଶେଷକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହୋଇଥିବା ଖଲ୍ଲିକୋଟ ଆର୍ଟ ସ୍କୁଲର ଅଧ୍ୟାପକ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ବି. ସି. ମହାନ୍ତିଙ୍କୁ ମୂର୍ତ୍ତି ଗଠନର କାର୍ଯ୍ୟଭାର ଅର୍ପଣ କରାଯିବାକୁ ସ୍ଥିର ହେଲା ଏବଂ ତା ୨୮-୨-୭୫ ରିଖରେ ତାଙ୍କ ସହିତ ଏକ ଲିଖିତ ଚୁକ୍ତି ସ୍ୱାକ୍ଷରିତ ହେଲା । ଚୁକ୍ତିର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପାଞ୍ଚ ହଜାର ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କୁ ଅଗ୍ରୀମ ଆକାରରେ ଦିଆଗଲା ।

ହେଳା କରିବାର ଆଉ ବେଳ ନାହିଁ । ଖଲ୍ଲିକୋଟରେ ମୂର୍ତ୍ତି ଗଢ଼ା ଚାଲିଲା ଏଣେ ଦ୍ୱାର ଦ୍ୱାର ବୁଲି ଦାନ ସଂଗ୍ରହ କରାଗଲା । ରାଉରକେଲା ସହରରେ ମଧ୍ୟ ବାବୁଙ୍କ ଅନେକ ଭକ୍ତି ଅଛନ୍ତି । ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ ପାଖରେ ତାଙ୍କୁ ପରିଚିତ କରାଇବାର ଆପ୍ରାଣ ଚେଷ୍ଟା କରାଗଲା । ଯୋଜନା ପ୍ରତି ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କୁ ସଚେତନ କରାଇ ଦିଆଗଲା । ସ୍ୱତଃ ପ୍ରବୃତ୍ତ ଭାବେ ଯିଏ ଯେତେ ଦାନ କଲେ ତାକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଗଲା । ପରିଶ୍ରମ ଅକ୍ଳାନ୍ତ, ଘରୁ ସକାଳ ସାତଟାରେ ବାହାରି କାରଖାନାରେ ଆଠଘଣ୍ଟା କାମ ସାରି ଅର୍ଥ ସଂଗ୍ରହ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଏଠି ସେଠି ହୋଇ ବସାରେ ପହଞ୍ଚିବାକୁ ହୁଏ ରାତି ନଅଟା କି ଦଶଟା ।

କାହାର ମନରେ କ୍ଳାନ୍ତି ନାହିଁ କି କାମରେ ବିରତି ନାହିଁ । ସଭ୍ୟ ନଥିବା ଅନେକ ବନ୍ଧୁ ମଧ୍ୟ ଏ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଆମ ସହିତ ସହଯୋଗ କଲେ ।

ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟର କାମ ଆରମ୍ଭ ହେଲା, ଏଠାରୁ ଆମର ପ୍ରତିନିଧି ଖଲିକୋଟ ଯାଇ ତା ୨୩-୫-୭୫ ରିଖରେ ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତିର "କ୍ଲେ ମଡ଼େଲ" ପରିଦର୍ଶନ କଲେ ଓ ଆବଶ୍ୟକସ୍ଥଳେ ସଂଶୋଧନ ପାଇଁ ମତ ପ୍ରକାଶ କଲେ । "କ୍ଲେ ମଡ଼େଲ" ପରେ "ପ୍ଲାଷ୍ଟର ଅଫ୍ ପ୍ୟାରିସ ମଡ଼େଲ" କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ ହେଲା ଓ ପ୍ରତିନିଧିମାନେ ତା ୧୭-୯-୭୫ ରିଖରେ ପୁଣି ସେଠାକୁ ଯାଇ ମୂର୍ତ୍ତି ଗଢ଼ା କାର୍ଯ୍ୟ ପରିଦର୍ଶନ କଲେ । କିନ୍ତୁ ଓ୍ୱାଗ୍ସ ଟଙ୍କା ଦିଆ ଯାଉଥାଏ । ମୂର୍ତ୍ତିଗଢ଼ା କାର୍ଯ୍ୟ ସନ୍ତୋଷଜନକଭାବେ ଅଗ୍ରଗତି କରୁଥାଏ । ତା'ପରେ "ଓ୍ୱାର୍କସ୍ ମଡେଲ୍", ବ୍ରୋଞ୍ଜ ଢ଼ାଳେଇ, ଓ୍ୱେଲ୍ଡ଼ିଙ୍ଗ—ଫିନିସିଙ୍ଗ୍—କଲରିଙ୍ଗ ଇତ୍ୟାଦି ଇତ୍ୟାଦି ।

ଏଣେ ପେଡେଷ୍ଟାଲର ଗୋଟିକ ପରେ ଗୋଟିଏ ଡ଼ିଜାଇନ୍ ହେଉଥାଏ । ମନକୁ ନଗଲେ ବଦଳୁଥାଏ । ହାତରେ ବହୁତ କାମ । ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତି ବସିବା ଯାଗାଟିକୁ ଉପଯୁକ୍ତ କରାଯିବ । ରାସ୍ତା ମରାମତି ହେବ, ପାଖଗଛ କଟାଯିବ, ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ବିଜୁଳି ଖମ୍ବ ଗୁଡିକ ଓ ଉପର ତାରମାନ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ କରାଯିବ, ଟ୍ରାଫିକ୍ ଝିଭ୍ରୁକ ଗଢ଼ାଯିବ ଓ ପେଡ଼େଷ୍ଟାଲର ଢ଼ାଳେଇ କାର୍ଯ୍ୟ ସରିବ । ତା'ପରେ ପୁଣି ଲୁହାବାଡ଼ ତିଆରି, ନାମଫଳକ ଲେଖା, ମାର୍ବଲ ପାଇଁ ବରାଦ ଇତ୍ୟାଦି କାମ ପରେ କାମ । ଏପ୍ରିଲ୍ ପହିଲା ମାତ୍ର ତେଇମାସ ।

ସିଭିଲ୍ ଟାଉନସିପ୍‌ର ବିଜ୍ଞାପିତ ଅଞ୍ଚଳ ପରିଷଦର କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ସଦସ୍ୟ ହୋଇ ଟ୍ରାଫିକ୍ ଝିଭ୍ରୁକ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଅର୍ଥ ମଞ୍ଜୁର କଲେ ଓ ପି. ଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ. ଡ଼ି. ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ରାସ୍ତା ରାମମତି କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହେଲା ।

ଏ ଯାଗାଟି ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ, ବଡ଼ ଯାଗା ହୋଇଥିଲେ ଭଲ ହୁଅନ୍ତା, ଏଠି କର, ସେଠି କର ଇତ୍ୟାଦି ଅନେକଙ୍କର ଅନେକ ମତାମତକୁ ପଛରେ ପକାଇ ଏସ୍. ଏନ୍. ପ୍ରସାଦ କଂଟ୍ରାକ୍‌ଟରଙ୍କ ସହଯୋଗିତାରେ ମାଟି ଖୋଳା କାର୍ଯ୍ୟ ଆଗେଇ ଚାଲିଲା । ତଥାପି ବିପଦ, ମାଟିତଳେ ପାଇପ୍ । ଅନେକ ଅସୁବିଧାକୁ ଠେଲି ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ ଏତେ ଦୂର ଆଗେଇ ଆସିଛି, ତାହା କ'ଣ ଏଇଠି ଏଥିକରେ ଅଟକି ରହିବ ?ବହୁ ଚିନ୍ତା ଓ ପରାମର୍ଶ କରାଗଲା । ଶେଷରେ ପାଇପ ପ୍ରତି ଯତ୍ନ ନେଇ କାର୍ଯ୍ୟ ଆଗକୁ ବଢ଼ିବାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଗଲା । ଲୁହାବାଡ଼ ତିଆରି କରିବାକୁ 'ରାଉରକେଲା ଫେବ୍ରିକେସନ' ଓ ମାର୍ବଲ ଏବଂ

ଲେଖା ପାଇଁ କଲିକତାର 'ମାର୍ବଲ କମ୍ପାନୀ'ଙ୍କୁ ବରାଦ ଦିଆଗଲା । ଆଲୋକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପରେ କରାଯିବ, ଫିଲିପ୍ସ କମ୍ପାନୀ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଲା ।

ଯେତେ ଯାହା କଲେ ବି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ କାମ ସରି ପାରିଲା ନାହିଁ । ମଣିଷର ଚେଷ୍ଟା, ବିଧାତାର ଇଚ୍ଛା । ତଥାପି ଅଧିକ କେଇମାସ ହୋଇଗଲା । ମୂର୍ତ୍ତି ତିଆରି ଠିକ୍ ସମୟରେ ସରି ପାରିଲା ନାହିଁ । ଦୁଃଖର କଥା, ସେହି ସମୟରେ ଖଲିକୋଟଠାରେ ଗୋଟିଏ ହୋଟେଲ ଉପରକୁ ବସ ମାଡ଼ିଯିବା ଦୁର୍ଘଟଣାରେ ଯେଉଁ କେତେଜଣ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ମୃତ୍ୟୁ ବରଣ କଲେ, ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏହି ମୂର୍ତ୍ତି ତିଆରିରେ ଲିପ୍ତ ଥିବା ଦୁଇଜଣ କାଷ୍ଟିଙ୍ଗ୍ କାରିଗର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ତେଣୁ ଶିଳ୍ପୀ ଶ୍ରୀ ମହାନ୍ତିଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟ ପୂରଣ ପାଇଁ ଅନ୍ୟ କାରିଗର ଖୋଜି ବାହାର କରିବାକୁ କିଛି ଅଧିକ ସମୟ ଲାଗିଲା । ଏଣେ ସିଭିଲ୍ କାମ ଆରମ୍ଭ ପାଇଁ ଗାତ ଖୋଳାଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ପାଇପ୍ ଜନିତ ଅସୁବିଧାକୁ ଦୂର କରିବାକୁ ସଂପୃକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ସହ ବିସ୍ତୃତ ଆଲୋଚନା କରି ବିହିତ ପନ୍ଥା ବାହାର କରିବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ସମୟ ଲାଗିଲା ।

ଯାହାହେଉ, ମନରେ ଏକାଗ୍ରତା ଥିଲେ, କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିଷ୍ଠା ଥିଲେ ଓ ଅନ୍ୟ-ମାନଙ୍କ ସହିତ ସୁସମ୍ପର୍କ ରଖିଥିଲେ କୌଣସି ଯୋଜନା ଅଟକି ରହେନା । ମଧୁବାବୁଙ୍କର ଏହି ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତି ନିର୍ମାଣ ତା'ର ଏକ ଜ୍ୱଳନ୍ତ ପ୍ରମାଣ ।

ମୂର୍ତ୍ତି ଗଠନ ଯୋଜନା ଉପରେ ସହଜ ଓ ସୁଗମ ହେବ ସେଥିପାଇଁ ଓଡ଼ିଶାର ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶତପଥୀ, ସାଂସ୍କୃତିକ ବ୍ୟାପାର ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ମହାପାତ୍ର, ଶିଳ୍ପ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଲେଙ୍କା, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ରଥ ଓ ପୂର୍ବତନ ସାଂସ୍କୃତିକ ଉପମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଅଲ୍ଲୀ ତଥା ସାଂସ୍କୃତିକ ବ୍ୟାପାର ବିଭାଗ ସଚୀବ ଓ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ତ୍ରିପାଠୀ ଏବଂ ସହ-ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଯୋଷୀ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କ ସହିତ ସାକ୍ଷାତ ଓ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇ ତତ୍‌ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପରାମର୍ଶ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି ।

ମଧୁବାବୁଙ୍କ ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତି ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ପ୍ରାରମ୍ଭରୁ ଯେଉଁ ୭୫ ହଜାର ଟଙ୍କାର ଖର୍ଚ୍ଚ ଅଟକଳ କରା ଯାଇଥିଲା, କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ତାହା ପ୍ରାୟ ଏକ ଲକ୍ଷରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେ ପହଞ୍ଚି ଥିବାର ଜଣାଯାଏ । ଚୂଡାନ୍ତ ହିସାବ ସରିଲେ ସବିଶେଷ ବିବରଣୀ ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଦିଆଯିବ ।

ଏହି ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତିର ବିଶେଷତ୍ୱ ହେଲା—

ଏହା ହେଉଛି ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରଥମ ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତି ଯାହାକି ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କ ଉଦ୍ୟମରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇଛି । ମଧୁବାବୁଙ୍କର ଏହା ସର୍ବ ବୃହତ୍ତମ ଓ ସର୍ବ ପ୍ରଥମ ବ୍ରୋଞ୍ଜ ନିର୍ମିତ ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତି । ଓଡ଼ିଶାର ଏହା ଦ୍ୱିତୀୟ ବୃହତ୍ତମ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । (ଭୁବନେଶ୍ୱରସ୍ଥ ଉତ୍କଳମଣି ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦାସଙ୍କ ବ୍ରୋଞ୍ଜ ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତିର ଉଚ୍ଚତା ଏହାଠାରୁ କିଛି ବେଶି ।) ମଧୁବାବୁଙ୍କ ଏହି ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତିର ଉଚ୍ଚତା ପ୍ରାୟ ଆଠ ଫୁଟ ଓ ଓଜନ ପ୍ରାୟ ଛ'ଶହ କିଲୋ-ଗ୍ରାମ୍ । ତାଙ୍କର ପ୍ରକୃତ ଉଚ୍ଚତାଠାରୁ ଏହା ଯଥେଷ୍ଟ ଅଧିକ । ରାସ୍ତା ଚଟାଣଠାରୁ ଦୁଇ-ଫୁଟ ଉଚ୍ଚ ୨୫୦ ବର୍ଗଫୁଟ କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ବିଶିଷ୍ଟ ଏକ ତ୍ରିକୋଣାକାର ମଣ୍ଡପ ଉପରେ ଶୁଭ୍ର ମାର୍ବଲ ଖଚିତ ଆଠଫୁଟ ଉଚ୍ଚତାର ସୁସଜ୍ଜିତ ବର୍ଗାକାର ସ୍ତମ୍ଭ ଉପରେ ଏହା ସୁଦୃଢ଼-ଭାବେ ଦଣ୍ଡାୟମାନ । ମୋଟ ଉପରେ କହିଲେ, ଏହା ମାଟି ତଳରୁ ସାତଫୁଟ ଓ ଉପରକୁ ମୂର୍ତ୍ତି ଶେଷଯାଏ ୧୮ ଫୁଟ । ସ୍ତମ୍ଭର ଚତୁପାର୍ଶ୍ୱରେ କଳା ମାର୍ବଲ ଉପରେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣାକ୍ଷରରେ ଇଂରାଜୀ, ହିନ୍ଦି ଓ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ନାମଫଳକମାନ ଲିପିବଦ୍ଧ କରାଯାଇଛି । ରେଳ-ଷ୍ଟେସନ ସାମନା ରାସ୍ତାଟି ବିସ୍ତା ରୋଡ଼କୁ ଯେଉଁଠି ଭେଟିଛି, ସେହି ମିଳନ ସ୍ଥଳରେ ରେଳଷ୍ଟେସନ ଆଡ଼କୁ ମୁହଁ କରି ବକ୍ତୃତା ଦେବା ବା ଜବାବ ସୁଆଲ କରିବା ଢଙ୍ଗରେ ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତି ବିରାଜମାନ । ଏହାର ଚଉକଡ଼ରେ ଶକ୍ତ ଲୁହା ଢାଳରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ପାଞ୍ଚଫୁଟ ଉଚ୍ଚତା ବିଶିଷ୍ଟ ଏକ ସୁନ୍ଦର ଓ ସୁଦୃଢ଼ ଲୁହାବାଡ଼ ଘେରି ରହିଛି । ରାତିର ଅନ୍ଧକାରକୁ ଦୂରକରି ମେସର୍ସ ଫିଲିପ୍ସ ଇଣ୍ଡିଆ କମ୍ପାନୀର ଡେକଷ୍ଟ୍ରିପ୍ ଆଲୋକ ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତିକୁ ଜାଜ୍ୱଲ୍ୟମାନ କରୁଛି ।

ଜାତି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଉତ୍ସର୍ଗୀକୃତ ଏହି ମୂଲ୍ୟବାନ ଓ ମହତ୍ ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତିର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ତଥା ପରିଚାଳନା ଭାର ସଂପୃକ୍ତ 'ବିଜ୍ଞାପିତ ଅଞ୍ଚଳ ପରିଷଦ' ବହନ କରିବେ ବୋଲି ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ମିଳିଛି । ତଥାପି ଏହା ସମସ୍ତଙ୍କର ଦାୟିତ୍ୱ । ତେଣୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଏ ବିଷୟରେ ଗଭୀର ଧ୍ୟାନ ଦେବେ ବୋଲି ଆଶାକରାଯାଏ ।

ସବୁ ହେଲା, ତେବେ ଏହି ବିରାଟ ଯୋଜନା ଯେଉଁମାନଙ୍କର ଅକୁଣ୍ଠିତ ଅର୍ଥ-ଦାନରେ ସମ୍ଭବପର ହେଲା, ସେମାନଙ୍କୁ ଏ ଅବସରରେ ଭୁଲିଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଶ୍ରମିକର ଏକଟଙ୍କାଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଶିଳ୍ପ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର ମାଲିକ ତଥା ପରିଚାଳକଙ୍କଠାରୁ ଏକାଧିକ ହଜାର ଟଙ୍କା ସାହାଯ୍ୟ ଆକାରରେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ମିଳିଛି । ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କର ନାମ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ସମ୍ଭବପର ନହେଲେ ବି ଯେଉଁମାନେ ଏକ ଶହରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଟଙ୍କା ଦାନ କରିଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ନାମ ଇଂରାଜୀରେ ଅନ୍ୟ ସ୍ଥାନରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଗଲା ।

ଆମର ପରିଚୟ

ସାମାନ୍ୟ କଥନ —

ଆପଣମାନେ ଜାଣନ୍ତି, ଆମର ଏହି ବହୁମୁଖୀ ସାଂସ୍କୃତିକ ଅନୁଷ୍ଠାନ **'ପ୍ରଗତି ଉତ୍କଳ ସଂଘ'** କେବଳ ରାଉରକେଲାରେ ନୁହେଁ ସମଗ୍ର ଓଡ଼ିଶାରେ ମଧ୍ୟ ସୁପରିଚିତ । ଏପରିକି ବହିର୍ଭାଗ ଅଞ୍ଚଳ ତଥା ପଡ଼ୋଶୀ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କରେ ଏହାର ସୁଦୀର୍ଘ ପ୍ରଶସ୍ତି ରହିଛି । କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ ନିଷ୍ଠା, ପରିଚାଳନାରେ ଶୃଙ୍ଖଳା, କର୍ମ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉତ୍ସାହ-ଉଦ୍ଦୀପନା ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ସହନଶୀଳତା ତଥା ସୁସମ୍ପର୍କ ରକ୍ଷା କରି ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନ **'ପ୍ରଗତି'** ପଥରେ ଆଶାତୀତ ଭାବରେ ଅଗ୍ରଗତି କରି ଚାଲିଛି । ରାଉରକେଲା ପରି ଏକ ସମସ୍ୟା ବହୁଳ, ସୀମାନ୍ତ ଓ ସର୍ବଭାରତୀୟ ଶିଳ୍ପ ନଗରୀରେ ସୁସ୍ଥ ଜାତୀୟ ପରିବେଶ ତଥା ସଂହତି ସୃଷ୍ଟି କରି **'ଉତ୍କଳ'**ର ଭାଷା, ସାହିତ୍ୟ, କଳା-ସଂସ୍କୃତି ଓ ଐତିହ୍ୟର ଆନ୍ତରିକ ଚର୍ଚ୍ଚା ଦ୍ୱାରା ଏହାର ଶ୍ରୀବୃଦ୍ଧି ଓ ପ୍ରସାର ଘଟାଇବା ପାଇଁ ଆମେ ସମସ୍ତେ **'ସଂଘ'**ବଦ୍ଧ ହୋଇ ଶପଥ ନେଇଛୁ ।

ଜନ୍ମ ବୃତ୍ତାନ୍ତ —

ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନଟି ଜନ୍ମନିଏ ୧୯୫୮ ମସିହା ଅଗଷ୍ଟ ମାସ ୧୫ ତାରିଖରେ, ରାଉରକେଲାରେ ନୁହେଁ ଅନ୍ୟ ଏକ ଶିଳ୍ପ ସହର ଟାଟା ନଗରୀରେ । ରାଉରକେଲା ଇସ୍ପାତ କାରଖାନାର କେତେକ ଯୁବକ ଶ୍ରମିକ ବନ୍ଧୁ ସେତେବେଳେ ଟ୍ରେନିଂ ନେଉ ଥାଆନ୍ତି ଯାଇଁ ଟାଟା କାରଖାନାରେ । ଓଡ଼ିଶାରେ ଶିଳ୍ପ ସମୃଦ୍ଧି ସହିତ ନିଜର ସାହିତ୍ୟ ସଂସ୍କୃତିର ଶ୍ରୀବୃଦ୍ଧି ଘଟାଇବା ଚିନ୍ତା କ୍ରମଶଃ ବଳବତ୍ତର ହୁଏ ସୁନ୍ଦରନଗର ହଷ୍ଟେଲର ସେଇ ଦ୍ୱିତଳ ପ୍ରାସାଦରେ ଏବଂ ତା'ରି ମଧ୍ୟରୁ ରୂପ ନିଏ ଆଜିର ଏହି ଲୋକପ୍ରିୟ ସାଂସ୍କୃତିକ ଅନୁଷ୍ଠାନ—"ପ୍ରଗତି ଉତ୍କଳ ସଂଘ" । ମାତ୍ର କେଇଟି ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଶିଶୁ ସୁଲଭ ଭାବରେ ଅନୁଷ୍ଠାନଟି ଏତେ ଆତ୍ମୀୟ ହୋଇ ଉଠେ ଯେ ଟ୍ରେନିଂ ଶେଷରେ ତାକୁ ସେଠାରେ ଛାଡ଼ି ଦେଇ କମ୍ପା ମାରି ଦେଇ ଆସିବାକୁ କାହାରି ଇଚ୍ଛା ହୁଏନି । ପରିଶେଷରେ ସୃଷ୍ଟି କର୍ତ୍ତାଙ୍କ ସାଥିରେ ଟ୍ରଙ୍କ୍ ବାକ୍ସର ଆବଦ୍ଧ କୋଳରେ ତାକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ କରାଯାଏ ରାଉରକେଲାର ନୂଆ ସହରକୁ; ନୂଆ ଢଙ୍ଗରେ ତାକୁ ଗଢ଼ି ତୋଳିବାକୁ ।

ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଓ ଲକ୍ଷ୍ୟ —

କ। ଜାତି-ଧର୍ମ-ବର୍ଣ୍ଣ ନିର୍ବିଶେଷରେ ରାଉରକେଲା ସହର ଓ ତା'ର ଚତୁଃପାର୍ଶ୍ୱରେ ଥିବା ମଫସଲ ଅଞ୍ଚଳରେ ଅର୍ଥନୈତିକ, ସାମାଜିକ, ଶିକ୍ଷା ଓ ସାଂସ୍କୃତିକ ଉନ୍ନତି ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଓ ଦୁଃସ୍ଥ ଲୋକଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ ତଥା ବିପନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ ସେବା କରିବା।

ଖ। ରାଉରକେଲା ଓ ପାର୍ଶ୍ୱବର୍ତ୍ତୀ ଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସୁସ୍ଥ ବୁଝାମଣା, ବନ୍ଧୁତ୍ୱ ଓ ସୁସମ୍ପର୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା।

ଗ। ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା ପାଇଁ ମେଧାବୀ ଗରିବ ଛାତ୍ର-ଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ବୃତ୍ତି କିମ୍ବା ସାହାଯ୍ୟ ଯୋଗାଇ ଦେବା।

ଘ। ଶିକ୍ଷା, ସଂସ୍କୃତି, ସାହିତ୍ୟର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଘଟାଇବା ପାଇଁ ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କୁ ଏକ ପଠନାଗାର ଯୋଗାଇ ଦେବା ଓ ନିୟମିତ ଭାବରେ ଗୋଟିଏ ପାଠାଗାର ପରିଚାଳନା କରିବା।

ଙ। ଗରିବ ଛାତ୍ରଙ୍କ ଅଧ୍ୟୟନ ପାଇଁ ଏକ ଲେଣ୍ଡିଂ ଲାଇବ୍ରେରୀ ଖୋଲିବା।

ଚ। ଓଡ଼ିଶାର ଇତିହାସ ଓ ସଂସ୍କୃତି ଭିତ୍ତିକ ପତ୍ର ପତ୍ରିକା, ବହି ବା ସ୍ମାରକୀମାନ ପ୍ରକାଶ କରିବା।

ଛ। କ୍ରୀଡ଼ା ମନୋବୃତ୍ତି ସୃଷ୍ଟି କରି ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଶୃଙ୍ଖଳା, ଏକତା ଓ ଉତ୍ସାହ ବୃଦ୍ଧି କରିବା ନିମନ୍ତେ ବିଭିନ୍ନ ଆଉଟ୍‌ଡୋର ଓ ଇନ୍‌ଡୋର କ୍ରୀଡ଼ାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ଓ ପ୍ରତିଯୋଗିତାମାନ ପରିଚାଳନା କରିବା।

ଜ। ରାଉରକେଲାର ସର୍ବଭାରତୀୟ ସମାଜକୁ ଓଡ଼ିଶାର କଳା ଓ ସଂସ୍କୃତି ଅଭିମୁଖୀ କରାଇବା ନିମିତ୍ତ ନାଟକ ମଞ୍ଚସ୍ଥ, ନୃତ୍ୟ ଓ ସଙ୍ଗୀତ ପରିବେଷଣ କରିବା ବା କରାଇବା — ଇତ୍ୟାଦି।

ସମ୍ବିଧାନ ଓ ପରିଚାଳନା —

ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନଟି ୧୮୬୦ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରେସନ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରିଭୁକ୍ତ ଓ ଏହା ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ ଜିଲ୍ଲା କ୍ରୀଡ଼ା ସଂସଦ ସହ ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ। ଏହାର ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସମ୍ବିଧାନ ରହିଛି। ଗଣତନ୍ତ୍ର ପଦ୍ଧତିରେ ଏହି 'ସଂଘ'ର ପରିଚାଳନା କରାଯାଏ। ପ୍ରତିବର୍ଷ ଅଗଷ୍ଟମାସ

୧୫ ତାରିଖରେ ଅନୁଷ୍ଠାନର ବାର୍ଷିକ ସାଧାରଣ ସଭାରେ ନୂତନ କର୍ମକର୍ତ୍ତା ନିର୍ବାଚିତ ହୁଅନ୍ତି । ସେମାନେ ନିୟମିତ ଭାବରେ ନିଷ୍ଠା ଓ ଦକ୍ଷତାର ସହିତ ସଂଘର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସଂପାଦନ କରିବା ପାଇଁ ସର୍ବଦା ସଚେତନ ଥାଆନ୍ତି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିଭାଗ ଯେପରି ସୁଚାରୁରୂପେ ଶୃଙ୍ଖଳିତ ଭାବରେ ପରିଚାଳିତ ହେବ ସେଥିପାଇଁ ଉପ-ନିୟମାବଳୀମାନ ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଛି ଓ ବିଭାଗଗୁଡ଼ିକର ଦାୟିତ୍ୱ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ସଭ୍ୟଙ୍କ ଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଛି ।

ଜାତି-ଧର୍ମ-ବର୍ଣ୍ଣ ବା ପୁରୁଷ ସ୍ତ୍ରୀ ନିର୍ବିଶେଷରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଏହାର ସଭ୍ୟ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ । ଯେ କେହି ବ୍ୟକ୍ତି ନିୟମାନୁଯାୟୀ ପ୍ରଥମେ ପ୍ରବେଶିକା ଚାନ୍ଦା ମାତ୍ର ଦୁଇଟଙ୍କା ଦେଇ ସଭ୍ୟ ଶ୍ରେଣୀ ଭୁକ୍ତ ହୁଅନ୍ତି ଏବଂ ପ୍ରତି ମାସରେ ତାଙ୍କୁ ଏକ ଟଙ୍କା କିମ୍ବା ବାର୍ଷିକ ସଭ୍ୟ ଚାନ୍ଦା ୧୦ ଟଙ୍କା ଅଥବା ଆଜୀବନ ସଭ୍ୟ ଚାନ୍ଦା ୧୦୦ ଟଙ୍କା ଦେବାକୁ ହୁଏ । କୌଣସି ସଭ୍ୟଙ୍କ ପ୍ରତି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ । ଯେ କୌଣସି ସଭ୍ୟ ବା କର୍ମକର୍ତ୍ତା 'ସଂଘ'ର ସ୍ୱାର୍ଥ ବିରୋଧି କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ କଠିନ ଶାସ୍ତି ବିଧାନ କ୍ରମରେ ପରିଷ୍କାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନର ସଭ୍ୟ ସଂଖ୍ୟା ପ୍ରାୟ ୨୫୦ ଜଣ । ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ଆଜୀବନ ସଭ୍ୟ ୧୫ ଜଣ, ବାର୍ଷିକ ସଭ୍ୟ ସଂଖ୍ୟା ୧୦୫ । ଓଡ଼ିଶାର ବହୁ ଖ୍ୟାତନାମା ଶିକ୍ଷାବିତ୍, ସାହିତ୍ୟିକ, ଶିଳ୍ପପତି, ପ୍ରଶାସକ, ଇଂଜିନିୟର, କ୍ରୀଡ଼ାବିତ୍, ଐତିହାସିକ, ସାମ୍ବାଦିକ ଓ ଶିଳ୍ପୀଙ୍କୁ ସଭ୍ୟ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରି ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନ ଗର୍ବ ଅନୁଭବ କରେ ।

ଆର୍ଥିକ ସ୍ଥିତି —

ସ୍ଥାନୀୟ ଇଉନାଇଟେଡ଼ କମରସିଆଲ ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଅନୁଷ୍ଠାନର ଏକ ଆକାଉଣ୍ଟ ଅଛି । ଏହା ସଭାପତି, ସାଧାରଣ ସମ୍ପାଦକ ଓ କୋଷାଧ୍ୟକ୍ଷଙ୍କ ମିଳିତ ଦସ୍ତଖତରେ ପରିଚାଳିତ ହୁଏ । ସଂଘର ବାର୍ଷିକ ଆୟବ୍ୟୟ ନିୟମିତ ଭାବେ ଲିପିବଦ୍ଧ କରାଯାଏ ଓ ନିଷ୍ଠା ପ୍ରତି ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟି ଦିଆଯାଇଥାଏ । ସଂଘ ସହ ସଂପୃକ୍ତ ନଥିବା ଜଣେ ଯୋଗ୍ୟତା ସମ୍ପନ୍ନ ହିସାବ ସମୀକ୍ଷକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସଂଘର ବାର୍ଷିକ ଆୟବ୍ୟୟ ହିସାବ ସମୀକ୍ଷା (Audit) କରାଯାଏ ଓ ପ୍ରତିବର୍ଷ ସରକାରଙ୍କ ହିସାବ ସମୀକ୍ଷକ ମଧ୍ୟ ଆସି ଏହାକୁ ପୁନରାୟ ସମୀକ୍ଷା କରନ୍ତି । ଅନୁଷ୍ଠାନର ବହୁମୁଖୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ କରିବା ପାଇଁ ନିମ୍ନମତେ ପାଣ୍ଠି ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇଥାଏ ।

୧ । ସଭ୍ୟମାନଙ୍କର ପ୍ରବେଶିକା ଓ ସଭ୍ୟ ଚାନ୍ଦା ।
୨ । ସରକାରୀ ଓ ବେସରକାରୀ ସାହାଯ୍ୟ ।
୩ । ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷ, ବାଣିଜ୍ୟ ଓ ଶିଳ୍ପ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସୂତ୍ରରୁ ଦାନ ।

୪। ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ "ଭାଗ୍ୟବାନ ଦାତା" ଯୋଜନା ପ୍ରଣୟନ ଦ୍ୱାରା।
୫। ବ୍ୟାଙ୍କରୁ କିଛି ସୁଧ ଆକାରରେ।
୬। ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଆମର ସଭ୍ୟମାନେ ଶ୍ରମ ଦେଇ, ସଂଘର ମାଇକ୍, ତାରପଲିନ୍, ରେଢେଇ ସାମଗ୍ରୀମାନ ଭଡ଼ାରେ ଲଗାଇ ଯାହା କିଛି ମିଳେ, ତାହା ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନର ଉନ୍ନତି ତଥା ଜାତୀୟ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ଖର୍ଚ୍ଚ କରାଯାଏ।

କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ —

ରାଉରକେଲା ଷ୍ଟିଲ୍ ପ୍ଲାଣ୍ଟର କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଆମ ସଂଘର ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ସାତ ନମ୍ବର ସେକ୍ଟରରେ ଗୋଟିଏ ଘର କମ୍ ଭଡ଼ାରେ ଯୋଗାଇ ଦେଇଛନ୍ତି। ସେଠାରେ ସଂଘର ଦୈନନ୍ଦିନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କୌଣସିମତେ ନିର୍ବାହିତ ହୁଏ। ଏହା ବ୍ୟତୀତ 'ଉତ୍କଳ ସମ୍ମିଳନୀ'ର ରାଉରକେଲା ଶାଖା, 'ପାରଳା ମହାରାଜାଙ୍କ ସ୍ମୃତି କମିଟି'ର ରାଉରକେଲା ଶାଖା, ରାଉରକେଲା ରେଳବାଇ ବ୍ୟବହାରକ କମିଟି ଓ ପୁରାତନ ଟ୍ରେନିଙ୍ଗ ସମାଜ ମଙ୍ଗଳ ପାର୍ଟିର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମଧ୍ୟ ଏଠାରେ ସାମୟିକଭାବେ ପରିଚାଳିତ ହୁଏ।

ଆଜିର ସ୍ଥିତି ଓ ଅଗ୍ରଗତି

ପାଠାଗାର —

ଏହି ସଂଘର ଏକ ଆକର୍ଷଣୀୟ ପାଠାଗାର ରହିଛି। ବାର୍ଷିକ ସାଧାରଣ ସଭାରେ ନିର୍ବାଚିତ ପ୍ରତିନିଧିମାନେ ଅବୈତନିକଭାବେ ଏହାର ଦୈନନ୍ଦିନ କାର୍ଯ୍ୟଭାର ବହନ କରନ୍ତି। ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନିୟମାବଳୀ ଅନୁସାରେ ଏହା ପରିଚାଳିତ ହୁଏ। ଦୈନିକ ହାରାହାରି ଶହେଜଣ ସଭ୍ୟଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ଇଚ୍ଛାନୁଯାୟୀ ବହିମାନ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଏ। ପ୍ରତି ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ପାଠାଗାରର କାଉଣ୍ଟର ନିକଟରେ ଧାଡ଼ି ବାନ୍ଧି ଠିଆ ହୋଇଥିବା ସାହିତ୍ୟ-ସଂସ୍କୃତି ପ୍ରେମୀ ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କର ଗୁଞ୍ଜରଣ ଯେ କେହି ଆଗନ୍ତୁକଙ୍କ ହୃଦୟକୁ ବିମୋହିତ କରିଥାଏ। ପାଠାଗାରରେ ଓଡ଼ିଆ, ହିନ୍ଦି, ଇଂରାଜୀ ଓ ବଙ୍ଗଳା ଭାଷାର ପ୍ରାୟ ସାତ ହଜାର ରୁଚିଶୀଳ, ଉପାଦେୟ ଓ ମୂଲ୍ୟବାନ ପୁସ୍ତକମାନ ସଞ୍ଚିତ ରହିଛି।

ଦୁଷ୍ପ୍ରାପ୍ୟ ପୁସ୍ତକ, ମୂଲ୍ୟବାନ ଦଲିଲ ତଥା ବିଭିନ୍ନ ବହୁ ପୁରାତନ ପତ୍ର-ପତ୍ରିକା ଗୁଡ଼ିକୁ ଉତ୍ତମରୂପେ ପୃଥକ କରି ଯେଉଁ "ରେଫେରେନ୍ସ ବିଭାଗ ରଖା ଯାଇଛି ତାହା ମଧ୍ୟ ଏହି ପାଠାଗାରର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ। ତଦ୍ୱାରା ବହୁ ସାହିତ୍ୟିକ, ସାମ୍ବାଦିକ, ଗବେଷକ ତଥା ଛାତ୍ର-ଛାତ୍ରୀମାନେ ବିଶେଷଭାବେ ଉପକୃତ ହୁଅନ୍ତି।

ପଠନାଗାର –

ଏହି ବିଭାଗଟି ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କ ପାଇଁ ଉନ୍ମୁକ୍ତ । ସଭ୍ୟ ନଥିବା ଯେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ପଠନାଗାରରେ ଅଧ୍ୟୟନ କରି ପାରିବେ । ଏହି ବିଭାଗ ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ଭାଷାର ଦୈନିକ, ମାସିକ, ପାକ୍ଷିକ ଓ ସାପ୍ତାହିକ ପତ୍ର ପତ୍ରିକାମାନ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥାଏ । ସନ୍ଧ୍ୟାର ଚଞ୍ଚଳତା ମଧ୍ୟରେ ବି ନୀରବତା ଅବଲମ୍ବନ କରି କାଗଜ ପୃଷ୍ଠା ଭିତରୁ କିଛି ନା କିଛି ଆହରଣ କରିବାରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଯେପରି ବ୍ୟସ୍ତ । ପଠନାଗାରର ଚତୁପାର୍ଶ୍ୱ କାନ୍ଥରେ ଓଡ଼ିଶାର ବରପୁତ୍ର ଉତ୍କଳ ଗୌରବ ମଧୁସୂଦନ ଦାସ, ଉତ୍କଳମଣି ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦାସ, କବିବର ରାଧାନାଥ, ବ୍ୟାସକବି ଫକୀର ମୋହନ, ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ହରିହର, ବୀର ସୁରେନ୍ଦ୍ର ସାଏ, ସ୍ୱଭାବକବି ଗଙ୍ଗାଧର ଓ ସୁପୁତ୍ର ପାରଳା ମହାରାଜା ପ୍ରଭୃତିଙ୍କ ମନ ମୁଗ୍ଧକର ତୈଳଚିତ୍ରମାନ ଶୋଭା ବର୍ଦ୍ଧନ କରେ ।

କ୍ରୀଡ଼ା ବିଭାଗ –

ଶୃଙ୍ଖଳା, ଉତ୍ସାହ, ଉଦ୍ଦୀପନା ତଥା ଦଳଗତ ଏକତା ଭିତରେ କ୍ରୀଡ଼ା ବିଭାଗର ପରିସର ମୁଖରିତ ହୁଏ । ଫୁଟବଲ, ଭଲିବଲ, ବ୍ୟାଡ଼ମିଣ୍ଟନ ପ୍ରଭୃତି ବାହ୍ୟକ୍ରୀଡ଼ା ଏବଂ କ୍ୟାରମ୍, ତାସ, ଚେସ ପ୍ରଭୃତି ଆନ୍ତଃକ୍ରୀଡ଼ାରେ ମଜିରହି ସଭ୍ୟମାନେ ବାହାର ସଂସାରକୁ ଯେପରି ଭୁଲିଯାଇ ଥାଆନ୍ତି । ବିଶିଷ୍ଟ ସାମ୍ବାଦିକ ତଥା ସମାଜସେବୀ ସ୍ୱର୍ଗତ ଘନଶ୍ୟାମ ନାୟକଙ୍କ ସ୍ମୃତି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଏକ 'ଭଲିବଲ ପ୍ରତିଯୋଗିତା' ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୁଏ ଏବଂ ସାମୟିକଭାବେ ଫୁଟବଲ, କ୍ୟାରେମ୍ ଓ ତାସର ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରତିଯୋଗିତାମାନ ମଧ୍ୟ ପରିଚାଳନା କରାଯାଏ ।

ନାଟକ ଓ ସାଂସ୍କୃତିକ ପରିକ୍ରମା —

ଇସ୍ପାତ ମଣିଷର ମନକୁ ସରସ ସୁନ୍ଦର ଓ ଆନନ୍ଦମୟ କରି ଗଢ଼ିବାକୁ ତଥା ଶିଳ୍ପାଞ୍ଚଳର ଶୁଷ୍କ ନୀରସ ପରିବେଶକୁ ଭାବ ମୁଖରିତ କରିବାକୁ ପ୍ରତିବର୍ଷ ନାଟକ ସଙ୍ଗୀତ ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସାଂସ୍କୃତିକ ବିଚିତ୍ରା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପରିବେଷଣ କରାଯାଏ । ଅନୁଷ୍ଠାନ ଦ୍ୱାରା ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସଫଳତାର ସହିତ ଆଠଟି ନାଟକ ମଞ୍ଚସ୍ଥ କରାଯାଇଛି । ବିଭିନ୍ନ ସମୟରେ ନାନା ଉତ୍ସବର ଅବତାରଣା କରାଯାଇ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଧାରାବାହିକଭାବେ ସଙ୍ଗୀତ ଓ ନୃତ୍ୟ ପରିବେଷିତ ହୋଇଛି । ଅନୁଷ୍ଠାନ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ନୃତ୍ୟ-ସଙ୍ଗୀତ-ବିଦ୍ୟାଳୟ କେତେକ ଅସୁବିଧାକୁ ବିଚାର କରି ବର୍ତ୍ତମାନ ପାଇଁ ଅସ୍ଥାୟୀଭାବେ ସ୍ଥଗିତ ରଖା ଯାଇଛି । ପ୍ରତିବର୍ଷ ଏପ୍ରିଲ ପହିଲା 'ଉତ୍କଳ ଦିବସ' ଉତ୍ସବରେ ବିଶିଷ୍ଟ କଣ୍ଠ ଶିଳ୍ପୀ ତଥା ନୃତ୍ୟ ସଙ୍ଗୀତ

ଅନୁଷ୍ଠାନମାନ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରିଥାଆନ୍ତି । ସ୍ଥାନୀୟ କଳାକାରମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଉତ୍ସାହିତ କରାଯାଇ ଥାଏ। ଯେଉଁ ଅନୁଷ୍ଠାନ ତଥା କଳାକାର ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ରୂପାୟିତ କରିଛନ୍ତି, ସେମାନେ ହେଲେ —

ନୃତ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ ଭଙ୍ଗୀରେ —

ସମ୍ବଲପୁର କଳା ପରିଷଦ—ସମ୍ବଲପୁର
ଆଗ୍ରୁଣି କଳା ମନ୍ଦିର—ଜାମସେଦପୁର
ରାଉରକେଲା କଳା ପରିଷଦ—ରାଉରକେଲା
କବିଚନ୍ଦ୍ର କଳାକେନ୍ଦ୍ର—ରାଉରକେଲା
ନଟରାଜ ନୃତ୍ୟ ପରିଷଦ—ରାଉରକେଲା
କୁମାରୀ କୁଙ୍କୁମ ଦାସ—କଟକ
ନୃତ୍ୟ ଗୁରୁ କେଳୁଚରଣ ମହାପାତ୍ର, କଟକ—ଇତ୍ୟାଦି ।

ସଙ୍ଗୀତର ଅପୂର୍ବ ମୂର୍ଚ୍ଛନାରେ —

ଶ୍ରୀ ଭୁବନେଶ୍ୱର ମିଶ୍ର
ଶ୍ରୀ ଗୋପାଳ ମହାନ୍ତି
ଶ୍ରୀ ଅକ୍ଷୟ ମହାନ୍ତି
ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀବତ୍ସ ପଟ୍ଟନାୟକ
ପଦ୍ମଶ୍ରୀ ନିମାଇଁ ଚରଣ ହରିଚନ୍ଦନ
ଶ୍ରୀ ବାଞ୍ଛାନିଧି ଶତପଥୀ (ସ୍ୱର ସାଧକ)
ଶ୍ରୀ ଭିକାରୀ ଚରଣ ବଳ
କୁମାରୀ ତୃପ୍ତି ଦାସ
ଶ୍ରୀ ଧନଞ୍ଜୟ ଶତପଥୀ
ଶ୍ରୀ ପ୍ରଣବ ପଟ୍ଟନାୟକ
ଶ୍ରୀ ଦେବାଶିଷ ମହାପାତ୍ର
ଶ୍ରୀ ଫକୀର ଚରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ
କୁମାରୀ ସନ୍ଧ୍ୟା ମିଶ୍ର
ଶ୍ରୀମତୀ ଆରତୀ ମିଶ୍ର
ଭଞ୍ଜ କଳାକେନ୍ଦ୍ର—ଓ ଆହୁରି ଅନେକ ।

ପୂଜା ପର୍ବ ଓ ସ୍ମୃତି-ଉତ୍ସବ —

ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଓଡ଼ିଶାର ଜନ୍ମତିଥି ଏପ୍ରିଲ ପହିଲାକୁ "ଉତ୍କଳ ଦିବସ" ନାମରେ ନାମିତ କରି ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନ ସର୍ବ ପ୍ରଥମେ ଓଡ଼ିଶାରେ ୧୯୬୮ ମସିହାଠାରୁ ନିୟମିତ ଭାବେ ବହୁ ଆଡ଼ମ୍ବର ସହକାରେ ଏହି ଜାତୀୟ ଉତ୍ସବକୁ ପାଳନ କରି ଆସୁଛି ! ସୁଖର କଥା, ଆଜି ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତଥା ଓଡ଼ିଶା ଓ ଓଡ଼ିଶା ବାହାରେ ବିଭିନ୍ନ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଆନୁକୂଲ୍ୟରେ ଏହି ଉତ୍ସବକୁ ବହୁଳ ଭାବରେ ପାଳନ କରାଗଲାଣି । 'ମଧୁସୂଦନ ଜୟନ୍ତୀ' ମଧ୍ୟ ଏହା ସହିତ ପାଳିତ ହୁଏ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ସରସ୍ୱତୀ ପୂଜା, ଗଣେଶ ପୂଜା, ବାର୍ଷିକୋତ୍ସବ, ସ୍ୱାଧୀନତା ଦିବସ, ଗଣତନ୍ତ୍ର ଦିବସ, ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା ସଭା, ସାହିତ୍ୟ ଆସର, ବିଭିନ୍ନ ମନୀଷିଙ୍କ ଜୟନ୍ତୀ, ଶ୍ରାଦ୍ଧୋତ୍ସବ, ଶୋକ ଦିବସ ଇତ୍ୟାଦି ନିୟମିତଭାବେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୁଏ । ଏପ୍ରିଲ ପହିଲା "ଉତ୍କଳ ଦିବସ ଓ ମଧୁସୂଦନ ଜୟନ୍ତୀ" ଉତ୍ସବର ସାଧାରଣ ସଭାମାନଙ୍କରେ ଓଡ଼ିଶାର ବିଶିଷ୍ଟ ଶିକ୍ଷାବିତ୍, ଐତିହାସିକ, ସାହିତ୍ୟିକ, ରାଜନୀତିଜ୍ଞ, ପ୍ରଶାସନିକ ତଥା ସାମ୍ବାଦିକମାନେ ଯୋଗଦେଇ ସାରଗର୍ଭକ ଉଦ୍‌ବୋଧନମାନ ଦେଇ ଥାଆନ୍ତି । ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯେଉଁମାନେ ଖଡ଼ଗପୁରର ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ବିଶେଷଭାବେ ମୁଗ୍ଧ କରିଛନ୍ତି, ସେମାନେ ହେଲେ—

ଡ: ମନ୍ମଥନାଥ ଦାସ
ଡ: ନବୀନ କୁମାର ସାହୁ
ଡ: ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଦାଶ
ଡ: ସଦାଶିବ ମିଶ୍ର
ଡ: କୁଞ୍ଜବିହାରୀ ଦାଶ
ଡ: କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ପାଣିଗ୍ରାହୀ
ଡ: ରାଧାନାଥ ରଥ
ପ୍ରଫେସର ଭୁବନେଶ୍ୱର ବେହେରା
ଜଷ୍ଟିସ୍ ହରିହର ମହାପାତ୍ର
ଶ୍ରୀମତୀ ରମା ଦେବୀ
ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ନୀଳମଣି ସେନାପତି
ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଶ୍ରୀହର୍ଷ ମିଶ୍ର
ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଶୈଳେନ୍ଦ୍ର ନାରାୟଣ ଭଞ୍ଜଦେଓ
ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଶ୍ରୀନିବାସ ରଥ

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ସାତକୋଡ଼ି ହୋତା
ଅଧ୍ୟାପକ ପଠାଣି ପଟ୍ଟନାୟକ
ଅଧ୍ୟାପକ ପ୍ରାଣବନ୍ଧୁ କର
ଡଃ ପ୍ରଭୁଲାଲ ଅଗ୍ରୱାଲ — ଇତ୍ୟାଦି ।

ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା ଜ୍ଞାପନ —

ସେମାନଙ୍କର କୃତି ପାଇଁ ଜାତୀୟ ସ୍ତରରେ ସମ୍ମାନିତ ହୋଇଥିବା ଓଡ଼ିଶାର ଯେ କୌଣସି କଳାକାର, ଶିଳ୍ପୀ, କ୍ରୀଡ଼ାବିତ୍, ସାହିତ୍ୟିକମାନଙ୍କୁ ଆମ ଅନୁଷ୍ଠାନ "ଉତ୍କଳ ଦିବସ ଓ ମଧୁସୂଦନ ଜୟନ୍ତୀ" ଉତ୍ସବରେ ସମ୍ମାନିତ କରି ଆସିଛୁ । ପୁଣି ଯେଉଁ ନୀରବ ସାଧକମାନେ ଜାତି-ସମାଜ, ଭାଷା-ସାହିତ୍ୟ ଇତ୍ୟାଦିର ବିକାଶ ପାଇଁ ନିସ୍ୱାର୍ଥ ସେବା ଓ ତ୍ୟାଗରେ ସେମାନଙ୍କର ସାରା ଜୀବନ ଉତ୍ସର୍ଗ କରି ଆସି ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟରେ ଉପନୀତ ହେଲେଣି, ପରିଣତ ବୟସରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଲୋକ-ଲୋଚନକୁ ଆଣି ସମ୍ମାନ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା ମଧ୍ୟ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଅନ୍ୟ ଏକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ।

ଓଡ଼ିଶାର ଯେଉଁ ବରେଣ୍ୟ କୃତି ସନ୍ତାନମାନଙ୍କୁ ଆମେ ଏ ଯାଏ ସମ୍ମାନିତ କରିଛୁ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମୁଖ୍ୟ ହେଲେ —

ଶ୍ରୀ ସୁରେନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତି—ସାହିତ୍ୟ ସେବା
ସ୍ୱର୍ଗତ ବ୍ରଜବନ୍ଧୁ ଦାସ—ସମାଜ ସେବା
ଶ୍ରୀ ବିନୋଦ କାନୁନ୍‌ଗୋ—ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟ ଓ ଜ୍ଞାନମଣ୍ଡଳ
ଶ୍ରୀ ସାମୁଏଲ୍ ସାହୁ (ବାବି)—କଳାକାର
ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ ମେହେର—ସାହିତ୍ୟ ଓ ସମାଜ ସେବା
କୁମାରୀ ମଞ୍ଜୁଳା ସାମନ୍ତରାୟ—ମଞ୍ଚ ଅଭିନେତ୍ରୀ
କୁମାରୀ ମିନତୀ ମହାପାତ୍ର—କ୍ରୀଡ଼ା କୌଶଳ
କୁମାରୀ ଉଷାରାଣୀ ମିଶ୍ର —କ୍ରୀଡ଼ା କୌଶଳ

ଏତଦ୍‌ଭିନ୍ନ ଭିତରକେନ୍ଦ୍ରର ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷ ବା ଅନୁଷ୍ଠାନ ଜାତୀୟ ସ୍ତରରେ ନୃତ୍ୟ, ସଙ୍ଗୀତ ବା ନାଟକ ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରି ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ହୁଅନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉତ୍ସବରେ ସମ୍ମାନିତ କରେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ସୁଦ୍ଧା ସମ୍ମାନିତ ହୋଇଥିବା ଅନୁଷ୍ଠାନମାନ ହେଲେ —

ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ କଳାପରିଷଦ
ଲାଇଫ୍ ଆଣ୍ଡ ରିଦମ୍
ଭଞ୍ଜ କଳାକେନ୍ଦ୍ର
କଳିଙ୍ଗ କଳାପରିଷଦ—ଇତ୍ୟାଦି

ଭୁବନେଶ୍ୱରସ୍ଥ ପୂର୍ବାଞ୍ଚଳ ଭାଷାକେନ୍ଦ୍ରରେ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଅଧ୍ୟୟନ କରୁଥିବା ବଙ୍ଗ, ବିହାର, ଆନ୍ଧ୍ର, ଆସାମ, ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ, ମେଘାଳୟ ପ୍ରଭୃତି ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରଦେଶର ଛାତ୍ର-ଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ ଶିକ୍ଷାଗସ୍ତ ସମୟରେ ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉତ୍ସବ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରତିବର୍ଷ ସାଦର ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା ଜଣାଇଥାଏ । ପରସ୍ପର ପ୍ରତି ଭାବ ଓ ଭାଷାର ବିନିମୟରେ ସେମାନଙ୍କ ସହ ସୁଦୃଢ଼ ସମ୍ପର୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଜାତୀୟ ସଂହତିର ମର୍ଯ୍ୟାଦା ସୁଦୃଢ଼ କରେ ।

ମଧୁସୂଦନ-ସ୍ମୃତି-ପୁରସ୍କାର —

ଉତ୍କଳ ଗୌରବ ମଧୁସୂଦନ ଦାସଙ୍କୁ ସୁଦୂର ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ସୁପରିଚିତ କରାଇବା ତଥା ଆଦିବାସୀ ଭାଇମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷାଭିମୁଖୀ କରି ଓଡ଼ିଶାର ସମୃଦ୍ଧି ବିଷୟରେ ଅଧିକ ସଚେତନଶୀଳ କରାଇବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ "ମଧୁସୂଦନ ସ୍ମୃତି" ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯାଇ ଥାଏ । ପ୍ରତିବର୍ଷ ଜଣେ ଲେଖାଏଁ ମେଧାବୀ ଗରିବ ଆଦିବାସୀ ଛାତ୍ରଙ୍କୁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉପାଦେୟ ପୁସ୍ତକ ସହିତ ନଗଦ ୧୦୧ ଟଙ୍କା ପୁରସ୍କାର ଆକାରରେ ଦିଆଯାଏ । ଏହି ପୁରସ୍କାର ବର୍ତ୍ତମାନ ପାଇଁ କେବଳ ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ ଜିଲାର ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ପାଇଁ ସୀମିତ ରଖା ଯାଇଛି । ଯେଉଁମାନେ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି ପୁରସ୍କାର ହାସଲ କଲେଣି ସେମାନେ ହେଲେ—

ଶ୍ରୀ ମାଥେର ବାରଲ୍ — ନୂଆଗାଁ ପଞ୍ଚାୟତ ବିଦ୍ୟାଳୟ
ଶ୍ରୀ ଗୁଲ୍ଓ୍ୱା କେରକେଟା — ହାତିବାଡ଼ି ହାଇସ୍କୁଲ
ଶ୍ରୀ ରାମିଆଁ ମୁଣ୍ଡା — ଲହୁଣୀପଡ଼ା ହାଇସ୍କୁଲ
ଶ୍ରୀ କାର୍ତ୍ତିକ ଚନ୍ଦ୍ର ଅମାତ — ବାଙ୍କି ବଜାର ଜନତା ବିଦ୍ୟାପୀଠ
ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ ସାହୁ — କେନାଭେଟା ହାଇସ୍କୁଲ
ଶ୍ରୀ ମହେନ୍ଦ୍ର ମୁଣ୍ଡାରି — ସିହିଡ଼ିଆ ହାଇସ୍କୁଲ
ଶ୍ରୀ ଗୋପାଳ ଗଜପତି — ବିଶ୍ରା ହାଇସ୍କୁଲ

ମେଧାବୀ ଗରିବ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ବୃତ୍ତି ଦେବା ଓ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ତରରେ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ପଦକ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଯୋଜନା ହାତକୁ ନିଆ ଯାଇଛି । ଆର୍ଥିକ ପରିସ୍ଥିତି ଅନୁକୂଳ ହେଲେ ସେଥିପ୍ରତି ବିହିତ ପ୍ରତିକାର କରାଯିବ ।

ଗବେଷଣା କେନ୍ଦ୍ର ଓ ପ୍ରକାଶନୀ —

ମଧୁସୂଦନ ଦାସଙ୍କର ଜୀବନ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ତଥା ଓଡ଼ିଶାର ସାମାଜିକ, ଅର୍ଥନୈତିକ, ଐତିହାସିକ, ନୃତ୍ୟ ବା ସୃଷ୍ଟିକଳା ଇତ୍ୟାଦିକୁ ଭିତ୍ତିକରି ପ୍ରତିବର୍ଷ "ଉତ୍କଳ ଦିବସ ଓ ମଧୁସୂଦନ ଜୟନ୍ତୀ" ଉତ୍ସବ ଉପଲକ୍ଷେ ଗୋଟିଏ ଉପାଦେୟ ତଥା ଆକର୍ଷଣୀୟ **'ସ୍ମାରକୀ'** ପ୍ରକାଶିତ ହୁଏ । ଏହାକୁ ସମ୍ପାଦନା କରନ୍ତି ବିଶିଷ୍ଟ ଐତିହାସିକ ଡ଼ଃ ନବୀନ କୁମାର ସାହୁ । ଓଡ଼ିଶାର ସୁନାମଧନ୍ୟ ରାଜନୀତିଜ୍ଞ, ସାହିତ୍ୟିକ, ଶିକ୍ଷାବିତ୍, ସାମ୍ବାଦିକ ତଥା ବହୁ ବୁଦ୍ଧିଜୀବୀ ତଥ୍ୟ ସମ୍ବଳିତ ମୂଲ୍ୟବାନ ଲେଖାମାନ ଦେଇ 'ସ୍ମାରକୀ'ଟିର ଶ୍ରୀବୃଦ୍ଧି ଘଟାଇଥାଆନ୍ତି ।

ଏତଦ୍‌ଭିନ୍ନ ମଧୁସୂଦନ ଦାସଙ୍କର ଜୀବନୀ ଓ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପକୁ ଭିତ୍ତିକରି ଗୋଟିଏ **'ଗବେଷଣା କେନ୍ଦ୍ର'** ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାର ଏକ ଦୃଢ଼ ଚେଷ୍ଟା ସଂଘ ହାତକୁ ନେଇଛି । ଓଡ଼ିଶାର ତଥା ଭାରତର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରୁ ତାଙ୍କର ଲେଖା, ଫଟୋ, ଚିଠି, ବକ୍ତୃତା ଓ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସମ୍ପର୍କୀୟ ବିଭିନ୍ନ ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି । ଏ ବାବଦରେ ପ୍ରାୟ ଦୁଇ ହଜାର ଟଙ୍କା 'ସଂଘ' ଖର୍ଚ୍ଚ କଲାଣି । ଦିଲ୍ଲୀ, ପାଟଣା, କଲିକତା ଓ କଟକ ଇତ୍ୟାଦିରୁ କେତେକ କାଗଜପତ୍ର ମଧ୍ୟ ହସ୍ତଗତ ହେଲାଣି । ଅଧ୍ୟାପକ ପି. କେ. ମିଶ୍ର ଆମକୁ ଏ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି । ଆବଶ୍ୟକୀୟ କାଗଜ-ପତ୍ର ମିଳି ସାରିଲେ ପ୍ରକାଶ କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ ।

ସ୍ମୃତି ପୂଜା —

ପ୍ରତିବର୍ଷ ଏପ୍ରିଲ ପହିଲାଦିନ **'ଉତ୍କଳ ଦିବସ ଓ ମଧୁସୂଦନ ଜୟନ୍ତୀ'** ପାଳନ କରି ସାଧାରଣ ସଭାମାନଙ୍କରେ ଉତ୍କଳ ଗୌରବ ମଧୁସୂଦନ ଦାସଙ୍କର ଗୁଣାବଳୀ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇ ତାଙ୍କୁ ଗଭୀର ଶ୍ରଦ୍ଧାଞ୍ଜଳି ଅର୍ପଣ କରାଯାଏ । ସ୍କୁଲ ଛାତ୍ର-ଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଭିନ୍ନ ବରପୁତ୍ରମାନଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପ୍ରବନ୍ଧ ଓ ବକ୍ତୃତା ପ୍ରତିଯୋଗିତା କରାଇ ସେମାନଙ୍କର ସୁନାମ କୀର୍ତ୍ତନ ହୁଏ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କୃତି ସନ୍ତାନ-ମାନଙ୍କର ସାମୟିକ ଭାବେ ଜୟନ୍ତୀ ଓ ଶ୍ରାଦ୍ଧୋତ୍ସବ ବା ଶୋକ ଦିବସ ଜରିଆରେ ସ୍ମୃତି ପୂଜାର ଆୟୋଜନ ମଧ୍ୟ କରାଯାଏ ।

ମଧୁସୂଦନଙ୍କ ନାମରେ ଗୋଟିଏ ସ୍ମାରକୀ **ଡାକ ଟିକଟ** ପ୍ରଚଳନ ପାଇଁ ଓ ଉତ୍କଳ ଦିବସକୁ ଏକ ସରକାରୀ **ଛୁଟି ଦିବସ** ରୂପେ ଘୋଷଣା କରିବାକୁ ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନ

ବହୁ ଦିନରୁ ଯେଉଁ ଦାବୀ ଓ ଉଦ୍ୟମ କରି ଆସୁଥିଲା, ତାହା ସଫଳ ହୋଇଛି । ରାଉରକେଲା ଇସ୍ପାତ କାରଖାନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ମଧ୍ୟ ଏହି ଦାବିଟିକୁ ଇଚ୍ଛାଧୀନ ଛୁଟି ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରି ଉଦାରତା ଦେଖାଇଛନ୍ତି । ଏତଦ୍‌ଭିନ୍ନ ରାଉରକେଲାର ବସଷ୍ଟାଣ୍ଡ ନିକଟରେ ଯେଉଁ ନୂଆ ମାର୍କେଟ ତିଆରି ହୋଇଛି, ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନର ଉଦ୍ୟମ ଫଳରେ ସ୍ଥାନୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ତାକୁ 'ମଧୁବାବୁ'ଙ୍କ ନାମରେ ନାମିତ କରି **'ମଧୁସୂଦନ ମାର୍କେଟ'** ରଖିଛନ୍ତି ଓ ଟ୍ରଙ୍କ ରୋଡଠାରୁ ରେଳ ଷ୍ଟେସନ ଯାଏ ତିଆରି ହେଉଥିବା ପ୍ରଧାନ ରାସ୍ତାର ନାମ **'ମଧୁସୂଦନ ମାର୍ଗ'** ରଖା ଯାଇଛି ।

ଉତ୍କଳ ଗୌରବ ମଧୁସୂଦନ ଦାସଙ୍କର ସ୍ମୃତି ପୂଜା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନ (ବାସଗୃହ ଓ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ସ୍ଥାନ ପାଇଲା ଭଳି) ଦାମୀ କାଗଜ ଉପରେ ତାଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ **'ପ୍ରତିକୃତି'** ଛପାଇ ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କୁ ବିତରଣ କରି ଆସିଛି । ଯଦ୍ୱାରା କି ଓଡ଼ିଶା ତଥା ଉପାନ୍ତ ଅଞ୍ଚଳର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ଏଗୁଡ଼ିକ ହଜାର ହଜାର ସଂଖ୍ୟାରେ ଉକ୍ତ ବରପୁତ୍ରଙ୍କ ମହାନ ସ୍ମୃତିକୁ ଉଦ୍‌ଜୀବିତ ତଥା ଶୋଭା ବର୍ଦ୍ଧନ କରି ପ୍ରକାଶିତ କରିପାରିଛି ।

ସଂହତି ଓ ସମନ୍ୱୟ —

ବିଚ୍ଛିନ୍ନାଞ୍ଚଳରେ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଓ ସଂସ୍କୃତିର ସୁରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନ ଯତ୍‌ପରୋନାସ୍ତି ଉଦ୍ୟମ କରିଛି । ରାଉରକେଲାରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସାଂସ୍କୃତିକ ଅନୁଷ୍ଠାନର ପରିକଳ୍ପନାକୁ ବାସ୍ତବ ରୂପ ଦେବାକୁ ଆନ୍ତରିକତାର ସହିତ ବହୁକାଳରୁ ସହଯୋଗ କରି ଆସୁଛି ଏବଂ ମୁଖ୍ୟ ସାଂସ୍କୃତିକ ଅନୁଷ୍ଠାନମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସୁହୃଦତା ଓ ସହଯୋଗ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବା ପାଇଁ ଗଠିତ 'ସମନ୍ୱୟ କମିଟି'ରେ ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନ ମୁଖ୍ୟ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରିଛି ।

ଆବଶ୍ୟକତା —

ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅଠର ବର୍ଷ ବୟସରେ ପଦାର୍ପଣ କରିଛି । ଶିଶୁ ଅବସ୍ଥାରେ ଯାହା କିଛି ପ୍ରଗତି ହାସଲ କରିଛି, ତାହା ସନ୍ତୋଷଜନକ ନହେଲେ ବି ହତୋତ୍ସାହ କରେନି । ଏବେ ସମୟ ଆସିଛି, ଶକ୍ତି ସାମର୍ଥ୍ୟ ବଢ଼ିଛି ଓ ସୁଯୋଗ ମିଳିଛି । ଅନୁଷ୍ଠାନର ନିଷ୍ଠା, କର୍ମ ତତ୍ପରତା ଓ ସଭ୍ୟମାନଙ୍କର ପ୍ରୟାସ ଏବଂ ଆନ୍ତରିକ ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ପ୍ରତି ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ଶ୍ରଦ୍ଧା ଓ ବିଶ୍ୱାସ ଘନୀଭୂତ ହୋଇଛି । ସରକାରଙ୍କଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ତରରେ ସଂଘକୁ ସବୁ କାର୍ଯ୍ୟରେ ନାନା ଦିଗରୁ ସାହାଯ୍ୟ, ସହଯୋଗ ଓ ସହାନୁଭୂତି ମିଳିଛି । ଏହି ସଂଘର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ଆହୁରି ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ କରି ଆଗେଇ ନେବାର ପ୍ରଧାନ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଓ ଦୁଃଖ ହେଲା, ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନର ନିଜର ଗୃହ ନାହିଁ । ଏଥିପାଇଁ ଖଣ୍ଡିଏ ଉପଯୁକ୍ତ ସ୍ଥାନ ପାଇବା ଆଶାରେ ୧୯୬୩ ମସିହାଠାରୁ ନାନା ଚେଷ୍ଟା ହୋଇ ଆସୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାହା ସମ୍ଭବ ହୋଇନି । ତେଣୁ ସ୍ଥାନୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ତଥା ସରକାର ଏଥିପ୍ରତି ବିଶେଷ ସହାନୁଭୂତିଶୀଳ ହୋଇ ଉଚିତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗ୍ରହଣ କରିବେ ବୋଲି ଆଶାକରୁ ।

ଯେଉଁ ଅନୁଷ୍ଠାନ ତଥା ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷ ଖଡ଼ଗପୁରରେ ଉତ୍କଳ ଗୌରବ ମଧୁସୂଦନ ଦାସଙ୍କ ବ୍ରୋଞ୍ଜ ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତି ପ୍ରତିଷ୍ଠା କାର୍ଯ୍ୟରେ ନାନା ଦିଗରୁ ସାହାଯ୍ୟ ସହଯୋଗ କରି ଆମକୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ ବିନମ୍ର କୃତଜ୍ଞତା ଜଣାଉଛୁ ।

—ପ୍ରଗତି ଉତ୍କଳ ସଂଘ

କିଏ କ'ଣ କହନ୍ତି

★ "Appriciate to the objects and various activities of your Sangha. I very much regret I am unable to comply as I am under treatment and not keeping well.

Late — K. C. GAJAPATI
Maharaja of Paralakhemudi
22-1-1974.

★ "ଆପଣମାନଙ୍କର ଉଦ୍ୟମ ସଫଳ ହେଉ, ମୋର ଯିବା ପାଇଁ ପ୍ରବଳ ଇଚ୍ଛା ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ରକ୍ତଚାପ ବଢ଼ି ଥିବାରୁ ଏମାନେ ମନା କରୁଛନ୍ତି । ଆପଣମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରତି ଶୁଭେଚ୍ଛା ଓ ଆଶୀର୍ବାଦ ରହୁଛି । ଭଲ ମଣିଷ ହୋଇ ଭଲ କାମ ସମସ୍ତେ କରନ୍ତୁ ।"

৺ —ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ହରିହର ଦାସ
୨୭।୩।୧୯୭୯

★ "ରାଉରକେଲା ଯାଇ ଆପମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗ ଭେଟନ୍ତି - କେଡ଼େ ସୌଭାଗ୍ୟ ହୁଅନ୍ତା, ତେବେ ଏ ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟ ବୟସରେ ଏତେ ବାଟ କେମିତି ଯିବି - କେବଳ ସେଇ ଚିନ୍ତା ।"

৺ - ମୁକୁନ୍ଦ ପ୍ରସାଦ ଦାସ
(ପ୍ରଥମ ବାଚସ୍ପତି)
୧୪।୧।୧୯୭୯

★ "ଏ ଅନୁଷ୍ଠାନକୁ ଆସି ମୋ ଜୀବନ ସାର୍ଥକ ହୋଇଛି । ଈଶ୍ୱର ଆପଣମାନଙ୍କର ଲକ୍ଷ୍ୟ ପୂରଣ କରନ୍ତୁ, 'ମଧୁବାବୁ' ବଞ୍ଚନ୍ତୁ ।"

৺ —ବ୍ରଜବନ୍ଧୁ ଦାସ
୨।୪।୧୯୭୩

★ "ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅସୁବିଧା ବଶତଃ ଉତ୍ସବରେ ଯୋଗଦେଇ ନପାରିବାରୁ ଦୁଃଖିତ । ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସଫଳ ହେଉ, ଏହାହିଁ କାମନା ।"

—ପ୍ରାଣକୃଷ୍ଣ ପରିଜା
୨୯।୨।୧୯୭୮

★ "ଅନୁଷ୍ଠାନର ପ୍ରଶସ୍ତି ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରରୁ ଜାଣିଥିଲି । ଆଜି କିନ୍ତୁ ନିଜେ ଦେଖି-ଗଲି । ଏକପକ୍ଷରେ ପ୍ରାଚୀନ ଉତ୍କଳର ମହାନ ସଂସ୍କୃତି ଏବଂ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ ଆଧୁନିକ ଉତ୍କଳର ଅର୍ଥନୀତିକ ବିଭବ, ଏଇ ଦୁଇ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟର ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ଉତ୍କଳୀୟମାନଙ୍କ ମନରେ ଦେଶାତ୍ମବୋଧ, ଐକ୍ୟ ତଥା ସଂହତି ଉଦ୍ରେକ କରିବା ପାଇଁ ଆପଣମାନଙ୍କର ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ପ୍ରଶଂସନୀୟ । ଜନ୍ମଭୂମିର ଐତିହ୍ୟ ଓ ମହାପୁରୁଷମାନଙ୍କର ଜୀବନୀ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ପ୍ରତ୍ୟେକ ସଚେତନ ଦେଶପ୍ରିୟ ବ୍ୟକ୍ତିର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ସେହି କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପ୍ରତି ପ୍ରେରଣାର ସୃଜନ ପାଇଁ ଆପଣମାନଙ୍କୁ ଆନ୍ତରିକ ଅଭିନନ୍ଦନ ଜ୍ଞାପନ କରୁଛି ।"

—**ମନ୍ମଥନାଥ ଦାସ**

୨।୪।୯୭୮

★ "ଆହୁରି ଯିବାକୁ ଅଛି । ଆପଣମାନେ ଯିବାପାଇଁ ସମର୍ଥ ହେବେ, ଏହି ଭରସା ରଖିଲି ।"

—**ମନମୋହନ ମିଶ୍ର**

୨୪।୧।୧୯୭୮

★ "ଏକ ସଚେତନ ଓ ସଜୀବ ଶକ୍ତିରେ ଆମେ ଉଦ୍‌ବୃଦ୍ଧ ହେଉ । ଆମ ପଛରେ ଏକ ପ୍ରଦୀପ୍ତ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଶକ୍ତି ରହିଛି । ମୋର ଦୃଢ଼ ବିଶ୍ୱାସ - ଆପଣମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏହି ସାଉଟ୍‌ବେଲ୍‌ରୁହିଁ ଓଡ଼ିଆ ଜାତିର ନବ ଅଭ୍ୟୁତ୍ଥାନ ହେବ । ତାହା ଆପଣମାନେ ଆରମ୍ଭ କଲେଣି ।"

— **ମହାପାତ୍ର ନୀଳମଣି ସାହୁ**

୩୧।୧୨।୧୯୭୮

★ "ଆଜି ଏ ଅନୁଷ୍ଠାନକୁ ଆସି ମୁଁ ଆନନ୍ଦିତ । ୧୯୫୮ ମସିହାରେ ମୁଁ ଏ ସହରକୁ ପ୍ରଥମେ ଆସେ । କିନ୍ତୁ ସେତେବେଳେ ଏ ସହରରେ ଓଡ଼ିଆର ପ୍ରାଣ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ନେଇ ମୁଁ ସନ୍ଦିହାନ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲି । କିନ୍ତୁ ଆଜି ମୋର ସେ ସନ୍ଦେହ ଦୂର କରିବାରେ ଏ ଅନୁଷ୍ଠାନ ସାହାଯ୍ୟ କରିଛି ।

ମୋର ପ୍ରାର୍ଥନା ମା' ଏ ଅନୁଷ୍ଠାନକୁ ତାଙ୍କର ଆଶୀଷ ଦେଇ ଓଡ଼ିଶା ତଥା ଭାରତର ନବ ଜାଗରଣରେ ଆମର ଯଥାଶକ୍ତି ସକ୍ରିୟ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବେ ।"

—**ଜଗନ୍ନାଥ ପଣ୍ଡା**

ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ଅନ୍ଧମୂକ ବଧିର ବିଦ୍ୟାଳୟ, ଭୁବନେଶ୍ୱର

୩୧।୧୨।୧୯୭୮

★ "ଆଜି ମୁଁ ପ୍ରଗତି ଉତ୍କଳ ସଂଘ ଉତ୍ସବରେ ଯୋଗ ଦେବାକୁ ଆସି ସଂଘର ଲକ୍ଷ୍ୟ, ଉଦ୍ୟମ ଓ ଆତ୍ମମୁଖ୍ୟ ଦେଖି ସନ୍ତୁଷ୍ଟ । ମୁଁ ସଂଘର ଉନ୍ନତି କାମନା କରେ ।"

—ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଦାଶ
୧।୪।୧୯୬୯

★ "ପ୍ରଗତି ଉତ୍କଳ ସଂଘର କାମ ଆରମ୍ଭ ମାତ୍ର ହୋଇଛି । ପ୍ରକୃତରେ ପ୍ରଗତି ଉତ୍କଳ ସଂଘର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଓ କାର୍ଯ୍ୟ ଯାହା ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ତାହା ପୂରଣ କରିବା ଦିଗରେ ସଂଘ ସଦା ଉଦ୍ୟମଶୀଳ ହେବେ; ଏହାହିଁ ଆଶା କରୁଛି । ପ୍ରଗତିର ନାନା ଦିଗ ଅଛି, ସଂଘ ସେ ସବୁ ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ରଖି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ବାଞ୍ଛନୀୟ ।"

—ରମା ଦେବୀ
୧।୪।୧୯୬୯

★ "ପ୍ରଗତି ଉତ୍କଳ ସଂଘ ରାଉରକେଲା ନଗରୀର ଏକ ପ୍ରଖ୍ୟାତ ସାଂସ୍କୃତିକ ଅନୁଷ୍ଠାନ । ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନ ସହ ମୁଁ ନାନା ଭାବରେ ସଂପୃକ୍ତ । ଓଡ଼ିଶାର ଐତିହ୍ୟ ଓ ସଂସ୍କୃତିର ଅନୁଧ୍ୟାନ ଓ ଗବେଷଣା କରି ନୂତନ ଆଲୋକର ସନ୍ଧାନ ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନର ଲକ୍ଷ୍ୟ । ଏହାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଓ ଆଦର୍ଶ ସଫଳ ଲାଭ ହେଉ ସର୍ବଥା କାମ୍ୟ ।"

—ନବୀନ କୁମାର ସାହୁ
୧।୪।୧୯୬୯

★ "ସଂଘର କାର୍ଯ୍ୟ ଓ ଉଦ୍ୟମ ପ୍ରଶଂସନୀୟ । ଈଶ୍ୱର ମଙ୍ଗଳ କରନ୍ତୁ ।"

—ରାଧାନାଥ ରଥ
୧୮।୨।୧୯୭୦

★ "ପ୍ରଗତି ଉତ୍କଳ ସଂଘର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସବୁ ଶୁଣିଥିଲି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଦେଖି ଅତ୍ୟନ୍ତ ମୁଗ୍ଧ ହେଲି । ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟ ସଂସ୍କୃତି ରକ୍ଷା କରିବାରେ ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନର ତତ୍ପରତା ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ଅନୁକରଣୀୟ । ଉତ୍କଳ ଦିବସ ପାଳନ କରି ଓ ମଧୁବାବୁଙ୍କ ସ୍ମରଣିକା ପ୍ରକାଶ କରି ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନ ଜାତିର ସେବାରେ ନିଷ୍ଠାପର ସହିତ ଲାଗିପଡ଼ିଛନ୍ତି । ଜାତି, ଭାଷା ଓ ସାହିତ୍ୟର ସେବାରେ ପ୍ରଗତି ଉତ୍କଳ ସଂଘର କର୍ମକର୍ତ୍ତା ଏବଂ ସଭ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଜଗନ୍ନାଥ ସହାୟକ ହେବେ, ଏହାହିଁ କାମନା ।"

—ବସନ୍ତ କୁମାର ପାଣିଗ୍ରାହୀ
ସାଧାରଣ ସମ୍ପାଦକ, ଉତ୍କଳ ସମ୍ମିଳନୀ
୧୮।୨।୧୯୭୦

★ "All congratulations for the Organisers of Pragati Utkal Sangha for the grand success of the function and deligated to take part in the function. We hope such occasions should arise when we can interchange our artist between these two Steel Cities of India and thereby preseve and enhance our sacred and proud heritage."

—M. PRADHAN
(President, Utkal Association)
Tatanagar
2-4-1970

★ "ମୁଁ ଜଣେ ପ୍ରବାସୀ ଓଡ଼ିଆ । ପ୍ରଗତି ଉତ୍କଳ ସଂଘ ଓଡ଼ିଆ ସଂସ୍କୃତିକୁ ବଢ଼ାଇବା ପାଇଁ ଓ ପ୍ରବାସୀମାନଙ୍କ ସହ ସୁସମ୍ପର୍କ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ଯେଉଁ ଉଦ୍ୟମ କରୁଛି, ତାହା ପ୍ରଶଂସନୀୟ । ଏହି ସଂସ୍ଥା ଉନ୍ନତିରୁ ଉନ୍ନତ ସ୍ତରକୁ ବଢ଼ି ଚାଲୁ ଏହାହିଁ ମୋର ଭଗବାନଙ୍କ ନିକଟରେ ପ୍ରାର୍ଥନା ।"

—ବନବିହାରୀ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ
(ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ଆଚାର୍ଯ୍ୟ କଳା ମନ୍ଦିର)
ଜାମସେଦପୁର
୧।୪।୧୯୭୦

★ "ରାଉରକେଲା ପ୍ରାଚୀନ ଓ ଆଧୁନିକ ବିଭବର ସମ୍ମିଶ୍ରଣ । ଏଠାରେ ଯେଉଁ ଉଦ୍ୟୋକ୍ତାମାନେ ଉତ୍କଳର ସଂସ୍କୃତି ଜାଗରିତ ରଖି ତାକୁ ଅଧିକ ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ ପ୍ରୟାସ କରୁଛନ୍ତି, ସେମାନେ ଧନ୍ୟବାଦାର୍ହ । ମୁଁ ଏ ସମିତିର ଉତ୍ତରୋତ୍ତର ଉନ୍ନତି କାମନା କରୁଛି । ଉତ୍କଳୀୟ ସଂସ୍କୃତି ବ୍ୟାପକ ଭାବରେ ପ୍ରତି ସହର, ପଲ୍ଲୀ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରବେଶ କରି ଏ ଦେଶର ଭିତ୍ତିକୁ ସୁଦୃଢ଼ କରିବ ନିଶ୍ଚୟ ।"

—ସଦାଶିବ ମିଶ୍ର
୨।୪।୧୯୭୦

★ "A well organised and disciplined organisation I had seen at Rourkela."

—NILAMANI SENAPATI
26-5-1970

★ "ଓଡ଼ିଶାର ଶିଳ୍ପନଗରୀ ରାଉରକେଲାକୁ ଆସିଥିଲି ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନର କର୍ମକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ଅନୁରୋଧ ଏଡ଼ି ନ ପାରି ମାତ୍ର ଏହି ସ୍ୱଳ୍ପ ଘଣ୍ଟା ଭିତରେ ଯାହା ଦେଖିଲି ତାହା ମୋର ବହୁଦିନ ମନେ ରହିବ । ଏତେ ସୁନ୍ଦର ଅନୁଷ୍ଠାନ ଓଡ଼ିଶାର ଅନ୍ୟଠାରେ ବିରଳ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ସଭ୍ୟ ତାଙ୍କର ପ୍ରାଣ ଦେଇ ଅନୁଷ୍ଠାନର ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛନ୍ତି । ଏଠି ପୁସ୍ତକାଗାର, ବ୍ୟାୟାମ, କ୍ରୀଡ଼ା ଗୃହ, ନୃତ୍ୟ ଶିକ୍ଷା, ନାଟକ ପରିବେଷଣ ବିଭାଗ ଓ ପାଠାଗାର ସବୁ ରହିଛି । ସୁନ୍ଦର, ପରିଷ୍କାର ଓଡ଼ିଆ ସଂସ୍କୃତିର ପରିଚୟ ଏଠାରୁ ଶିଖିବାକୁ ମିଳେ । ମୁଁ ସର୍ବାନ୍ତକରଣରେ ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନର ଉନ୍ନତି କାମନା କରୁଛି ଏବଂ ନିଜକୁ ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନର ଏକ ସଭ୍ୟ ରୂପେ ଆଜିଠାରୁ ଗଣିବାର ଅନୁରୋଧ କରୁଛି ।"

—**କାର୍ତ୍ତିକ କୁମାର ଘୋଷ**

୭।୪।୧୯୭୦

★ "ସଂଘର ପାଠାଗାର, ମଧୁ-ସ୍ମାରକୀ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସାଂସ୍କୃତିକ କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀ ପରିଦର୍ଶନ କରି ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରୀତ ହେଲି । ରାଉରକେଲା ପରି ଏକ ଶିଳ୍ପ ସହରରେ ସାଧାରଣ ଉତ୍କଳୀୟର ସ୍ଥାନ ଅତ୍ୟନ୍ତ ନଗଣ୍ୟ । ଉତ୍କଳୀୟ ସଂସ୍କୃତି ଓ ମୂଲ୍ୟବୋଧର ସମୁଚିତ ବିକାଶ ପାଇଁ ସଂଘ ଯେ ତତ୍ପର ସଚେଷ୍ଟ ଓ ସକ୍ରୀୟ ଏହା ଏକ ଗୌରବର ବିଷୟ । ପ୍ରଗତି ଉତ୍କଳ ସଂଘ ପ୍ରତି ମୋର ବିନମ୍ର ସହାନୁଭୂତି ଏଥି ସହ ଜ୍ଞାପନ କରୁଛି ।"

—**ନରସିଂହ ସ୍ୱାଇଁ**, (ଆଇ. ଜି.)

୧୩।୧୨।୧୯୭୦

★ "ପ୍ରଗତି ଉତ୍କଳ ସଂଘ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଓ ସଂସ୍କୃତି ପ୍ରଚାର ପାଇଁ ଯେଉଁ ପାଠାଗାର ଆରମ୍ଭ କରିଛନ୍ତି ତା'ର ନିଷ୍ଠା ଦେଖି ମୁଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆନନ୍ଦିତ । ଏହାର ଉତ୍ତରୋତ୍ତର ଉନ୍ନତି କାମନା କରୁଛି ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଓଡ଼ିଶାବାସୀ ଏହାର ଶ୍ରୀବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ମୁଁ ସୁଖୀ ହେବି ।

—**ଶରତ କୁମାର କର**

୧୭।୫।୧୯୭୧

★ "ପ୍ରଗତି ଉତ୍କଳ ସଂଘ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ଲାଇବ୍ରେରୀ ପରିଦର୍ଶନ କରି, ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ବିଶେଷତଃ ଉତ୍କଳ ଗୌରବ ସ୍ମାରକୀ ପ୍ରକାଶନ ପାଇଁ କର୍ମକର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଉଛି ଏବଂ ଏହାର ଉତ୍ତରୋତ୍ତର କାମନା କରୁଛି ।"

—ବିଶ୍ୱନାଥ ଦାସ

୨୪।୮।୧୯୭୧

★ "ପ୍ରଗତି ଉତ୍କଳ ସଂଘର ମହନୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଦେଖି ମୋତେ ବହୁତ ଖୁସି ଲାଗିଲା । ମୋର ଆଶା ପ୍ରଗତି ଉତ୍କଳ ସଂଘ ରାଉରକେଲାର ଓଡ଼ିଆ ଭାଇମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଭାତୃଭାବ ପ୍ରଚାର କରିବାରେ କୃତକାର୍ଯ୍ୟ ହେବ ।"

—ପ୍ରଫେସର **ଭୁବନେଶ୍ୱର ବେହେରା**

୧।୪।୧୯୭୨

★ "ଇସ୍ପାତ ନଗରୀ ରାଉରକେଲାରେ ପ୍ରଗତି ଉତ୍କଳ ସଂଘ ଯେପରି ଭାବରେ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା, ସଂସ୍କୃତି ଓ ଐତିହ୍ୟର ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ଆସୁଛି, ସେଥିରୁ ଓଡ଼ିଶାବାସୀ ଯଥେଷ୍ଟ ପ୍ରେରଣା ଆହରଣ କରିବାର ଅଛି । ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ମୁଁ କାମନା କରୁଛି ।"

—**ସୁରେନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତି**

୧।୪।୧୯୭୨

★ "ପ୍ରଗତି ଉତ୍କଳ ସଂଘ କେବଳ ରାଉରକେଲାରେ ନୁହେଁ, ସମଗ୍ର ଓଡ଼ିଶାର ଏକ ଆଦର୍ଶ ଅନୁଷ୍ଠାନ । ଉତ୍କଳର ଯଥାର୍ଥ ପ୍ରଗତି ଏହାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ସଭ୍ୟଙ୍କ ଜୀବନର ଶ୍ରେଷ୍ଠ କାମ୍ୟ ହେଉ, ଏତିକି କାମନା ।"

—**ଶ୍ରୀହର୍ଷ ମିଶ୍ର**

୧।୪।୧୯୭୨

★ "ପ୍ରଗତି ଉତ୍କଳ ସଂଘର ଉତ୍ସାହୀ ସଭ୍ୟମାନଙ୍କୁ ମୋର ହାର୍ଦ୍ଦିକ ଶୁଭେଚ୍ଛା ଜଣାଉଛି । ଯେଉଁ ମହତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଅନୁପ୍ରାଣିତ ହୋଇ ସେମାନେ ସାଂସ୍କୃତିକ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଆତ୍ମ ନିୟୋଜିତ ହୋଇଛନ୍ତି, ତାହା ସର୍ବତୋଭାବେ ଅଭିନନ୍ଦନୀୟ । ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନର ପ୍ରଗତିହିଁ ମୋର ଏକାନ୍ତ କାମନା ।"

—**ଜାନକୀ ବଲ୍ଲଭ ମହାନ୍ତି**

୧୪।୫।୧୯୭୨

★ "I visited Pragati Utkal Sangha to-day and was impressed by different activities they have taken in to hand. This over powered me and I along with my nephew have become life member of the Sangha."

—KASHI PRASAD JHUNJHUNWALA
31-1-1973

★ "Visiting the Sangha to-day was a very pleasant experience for my wife and me. May God always help and guide the laudable efforts of this organisation."

—A. MOHANTY
11-2-1973

★ "ଅନୁଷ୍ଠାନ ବ୍ୟକ୍ତି ଗଢ଼େ ନା ବ୍ୟକ୍ତି ଅନୁଷ୍ଠାନ ଗଢ଼େ ? ଏହି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ମିଳିବ ପ୍ରଗତି ଉତ୍କଳ ସଂଘର କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀରୁ । ନିଷ୍ଠା ଥିଲେ ସବୁବେଳେ ସବୁଠାରେ ଚେଷ୍ଟା ସଫଳ ହୁଏ ।"

—ଜଷ୍ଟିସ୍ ହରିହର ମହାପାତ୍ର
୧।୪।୧୯୭୩

★ "ପ୍ରଗତି ଉତ୍କଳ ସଂଘର ଅଫିସ ଓ ଲାଇବ୍ରେରୀ ଦେଖି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆନନ୍ଦିତ ହେଲି । ଓଡ଼ିଶାରେ ଯେଉଁ ବହୁ ସାଂସ୍କୃତିକ ସଂଘ ଅଛି, ସେଥି ମଧ୍ୟରୁ ଏହି ସଂଘଟି ଅନ୍ୟତମ । ମାତ୍ର ଏହାର ବିଶେଷତ୍ୱ ଏହି ଯେ ଏଥିରେ ନିଷ୍ଠା ଓ ଆନ୍ତରିକତାର ସୁସ୍ପଷ୍ଟ ନିଦର୍ଶନ ଦେଖାଯାଏ ।"

—କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ପାଣିଗ୍ରାହୀ
୧।୪।୧୯୭୩

★ "ପ୍ରଗତି ଉତ୍କଳ ସଂଘକୁ ଆସି ଅନୁଷ୍ଠାନର ଉନ୍ନତି ସମ୍ପର୍କରେ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ସହିତ ଆଲୋଚନା କଲି । ଅଦମ୍ୟ ଉତ୍ସାହ ଓ ଉନ୍ମାଦନା ନେଇ ନାନା ପ୍ରକାର ଅସୁବିଧା ଭିତରେ ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନ ଅଗ୍ରଗତି କରି ଚାଲିଥିବାର ଦେଖି ଆଚମ୍ବିତ ହେଲି । ମୁଁ ସର୍ବାନ୍ତକରଣରେ ଏହାର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଭବିଷ୍ୟତ କାମନା କରେ ।"

—ବିନୋଦ ନାୟକ
୨୯।୪।୧୯୭୩

★ "ପ୍ରଗତ ଉତ୍କଳ ସଂଘ ଏକ ସୁପରିଚାଳିତ ଅନୁଷ୍ଠାନ । ଏହାର ଶୃଙ୍ଖଳା ଓ କର୍ମୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଭ୍ରାତୃତ୍ୱ ଦେଖି ମୁଗ୍ଧ ହେଲି । ଉପରିସ୍ଥ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଦେଶାତ୍ମବୋଧ, ସାଧାରଣଙ୍କ ସହିତ ଏକାଭୂତ ମୈତ୍ରୀ, କର୍ମନିଷ୍ଠା ଦେଖି ଭାବିଲି— ଏମାନେ ଜାତିର ପିତା ମଧୁସୂଦନଙ୍କ ଭାବ ଅକ୍ଷରେ ଅକ୍ଷରେ ପାଳୁଛନ୍ତି । ସଂଘର ଉତ୍କୃଷ୍ଟ ଯାଦୁଘର କଳ୍ପନା ସାର୍ଥକ ହେଉ ।

—କୁଞ୍ଜବିହାରୀ ଦାଶ

୨।୪।୧୯୭୪

★ "ଟିକିଏ ସୁଦ୍ଧା ଅତିରଞ୍ଜନ ନକରି କହିପାରେ ଯେ ରାଉରକେଲାରୁ ମୁଁ ନୂତନ ଉତ୍ସାହ ଓ ପ୍ରେରଣା ନେଇ ଫେରୁଛି । ଏହା ଫଳରେ ମୋ ଆୟୁଷ ବଢ଼ିଯିବ ବୋଧ-ହୁଏ । ପ୍ରଗତ ଉତ୍କଳ ସଂଘର କର୍ମକର୍ତ୍ତାମାନେ ଆନ୍ତରିକତା, ଉତ୍ସାହ, କର୍ମ ପ୍ରବଣତା ଓ ଶ୍ରଦ୍ଧାର ଅପୂର୍ବ ସମ୍ମିଶ୍ରଣ ଦେଖି ଅନୁଭବ କଲି, ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନକୁ କେନ୍ଦ୍ର କରି ଓଡ଼ିଆ ଜାତିର ସଂସ୍କୃତି ନୂତନ ଉନ୍ନତି ପଥରେ ଆଗେଇ ଯିବା ପାଇଁ ସମର୍ଥ ହେଉ, ଏତିକି ଭଗବାନଙ୍କ ନିକଟରେ ପ୍ରାର୍ଥନା ।"

—ବିନୋଦ କାନୁନ୍‌ଗୋ

୨।୪।୧୯୭୪

★ "ପ୍ରଗତ ଉତ୍କଳ ସଂଘ, ମୁଖ୍ୟ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଦେଖିବାର ସୁଯୋଗ ଆଜି ମୋତେ ମିଳିଛି । ଏହି ସଂଘର କର୍ମକର୍ତ୍ତାମାନେ ରାଉରକେଲା ସହରରେ ନାନାବିଧ ଜାତୀୟତା ମୂଳକ ସାଂସ୍କୃତିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁଷ୍ଠାନ କରିଆସନ୍ତି । ଏହି ସଂଘର ଏଭଳି ଉଦ୍ୟମ ରାଉରକେଲା ଭଳି ଉପାନ୍ତ ଅଞ୍ଚଳରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଶଂସନୀୟ । ସେମାନଙ୍କର ଜାତୀୟତା-ବୋଧ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ନୁହେଁ । ଅନ୍ୟ ଭାଷା ତଥା ସଂପ୍ରଦାୟ ପ୍ରତି ସେମାନଙ୍କର ଯଥାବିଧି ଶ୍ରଦ୍ଧା ଓ ସମ୍ମାନ ବାସ୍ତବିକ୍ ପ୍ରଶଂସନୀୟ । ଏହି ସଂଘର ସଭ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଏକତା ଓ ଭ୍ରାତୃତ୍ୱ ଦେଖି ମୁଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଖୁସୀ ହେଲି । ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନର ଉତ୍ତରୋତ୍ତର ଉନ୍ନତି ମୁଁ କାମନା କରୁଛି । ଏହାର ଉତ୍ସାହୀ ଉଦ୍ୟୋକ୍ତାମାନଙ୍କୁ ସାଧୁବାଦ ଦେଉଛି ।"

—ଶ୍ରୀନିବାସ ରଥ,

ଜିଲ୍ଲାପାଳ—ସୁନ୍ଦରଗଡ଼

୧।୬।୧୯୭୪

★ "ଏତେ ସ୍ନେହ ଏତେ ଆନ୍ତରିକତା, ସତେ ଭୁଲିହେବ ନାହିଁ । ଆଜି ପ୍ରଗତ ଉତ୍କଳ ସଂଘ ପକ୍ଷରୁ ଆୟୋଜିତ ସଂହତି ଉତ୍ସବ ଆମ ପ୍ରାଣରେ ଅଭିନବ ପ୍ରେରଣା ଓ

ଉତ୍ସାହ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି । ଓଡ଼ିଆ ଶିଖୁଥିବା ଆସାମ, ବଙ୍ଗଳା, ଆନ୍ଧ୍ର, ମେଘାଳୟ ପ୍ରଭୃତିର ପ୍ରଶିକ୍ଷଣାର୍ଥୀମାନେ ଏଠାରେ ଓଡ଼ିଆ ପ୍ରାଣର ପରିଚୟ ପାଇଗଲେ । ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଶିଖିବା ପରେ ଏପରି ଏକ ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଏମାନେ ଓଡ଼ିଆର ଚିନ୍ତା, ଚେତନା ଓ ଉଦାରତା ସହିତ ପରିଚିତ ହୋଇଗଲେ । ଆଜିର ସନ୍ଧ୍ୟାଟି ପ୍ରକୃତିରେ ମଧୁମୟ । ଅନୁଷ୍ଠାନର ପନ୍ଥା ସୁଗମ ଓ ଦୀର୍ଘାୟିତ ହେଉ ।”

—ଅରବିନ୍ଦ ପଟ୍ଟନାୟକ

(ଅଧ୍ୟାପକ, ପୂର୍ବାଞ୍ଚଳ ଭାଷାକେନ୍ଦ୍ର—ଭୁବନେଶ୍ୱର)

୩୧।୧।୧୯୭୫

★ “ଜାତୀୟ ଜୀବନର ପ୍ରାଣ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଓ ଆତ୍ମ ବିଶ୍ୱାସ ଫେରାଇ ଆଣିବା ପାଇଁ ଅନୁଷ୍ଠାନର କର୍ମୀମାନେ ବଦ୍ଧ ପରିକର ହେଲେ ଏ ସମାଜର ଅନ୍ଧକାର ଅପସରି ଯିବ । ଜାତିକୁ ହୀନ ମନ୍ୟତାର ଗ୍ଲାନିରୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବା ପାଇଁ ତରୁଣ ବନ୍ଧୁମାନେ ନିଜେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଥିବା ମନେହୁଏ । ଏହି ଅବସରରେ ଅନୁଷ୍ଠାନର ଶୁଭ କାମନା କରି ସୁଖୀ ହେଉଛି ।”

—ପଠାଣି ପଟ୍ଟନାୟକ

୧।୪।୧୯୭୫

★ “ମୋର ଗଭୀର ବିଶ୍ୱାସ ପ୍ରଗତି ଉତ୍କଳ ସଂଘ ଯେଉଁ ଆଦର୍ଶ ଓ ଲକ୍ଷ୍ୟ ନେଇ କାମ କରୁଛି ଦିନେ ନା ଦିନେ ସେମାନେ ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ପହଞ୍ଚିବେ । ଓଡ଼ିଆ ଜାତିର ହୃତ ଗୌରବ ଓ ମହାନ ପରଂପରାକୁ ସେମାନେ ଏକ ନୂତନ ରୂପରେଖ ଦେଇ ଫେରାଇ ଆଣି ପାରିବେ । ସେମାନଙ୍କର ଏ ପ୍ରଚେଷ୍ଟାରେ ସାଫଲ୍ୟ ହାସଲ ପାଇଁ ମୋର ଆନ୍ତରିକ ଶୁଭେଚ୍ଛା ରହିଲା ।”

—ପ୍ରାଣବନ୍ଧୁ କର

୧।୪।୧୯୭୫

★ “ପ୍ରଗତି ଉତ୍କଳ ସଂଘର ସଭ୍ୟମାନେ ଯେଉଁ ଆଦର୍ଶ ଓ ଲକ୍ଷ୍ୟ ନେଇ ଆଗେଇ ଚାଲିଛନ୍ତି, ଭଗବାନ କରନ୍ତୁ—ସେମାନେ ଯେମିତି ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ପହଞ୍ଚି ପାରିବେ ।”

—ସାମୁଏଲ ସାହୁ (ବାବି)

୧।୪।୧୯୭୫

★ "Pragati Stands for progress, May God help this institution to sustain the progress of Oriya Culture. I wish them God head."

—A. N. TIWARI
(Cultural Affairs, Orissa)
14-4-1975

★ "It is a matter of great credit to the founders, office bearers and organisers of the Sangha that they have been able to make the Sangha a noble and respectable institution rendering yeomen service not only to the people of Rourkela but to the whole of Orissa and all the Oriya-speaking people. In due time, I am sure, Orissa will be proud of such an institution which will be an ideal to the other institutions of this type in Orissa which are bound to come up."

—S. N. BHANJA DEO,
(Ex-Minister)
8-4-1974

(ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଭାରତର ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଅହମଦ, ପୂର୍ବତନ ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ସ୍ୱର୍ଗତ ରାଧାକୃଷ୍ଣନ୍, ଓ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଗିରି, ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଗାନ୍ଧୀ, ଉପରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଯଣ୍ଠି, ପୂର୍ବତନ ଉପରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ପାଠକ, ପୂର୍ବତନ ବାଚସ୍ପତି ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଧୀଲନ, ପୂର୍ବତନ ବିରୋଧୀ ଦଳ ନେତା ଡ଼: ରାମସୁଭଗ ସିଂ, ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶତପଥୀ, ଓଡ଼ିଶାର ପୂର୍ବତନ ରାଜ୍ୟପାଳ ଡ଼: ଆନ୍‌ସାରି, ଡ଼: ଖୋସଲା, ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଆକବର ଅଲ୍ଲୀ ଖାଁ, କେନ୍ଦ୍ର ଉପମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଜାନକୀବଲ୍ଲଭ ପଟ୍ଟନାୟକ, ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ହରେକୃଷ୍ଣ ମହତାବ, ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ସୁରେନ୍ଦ୍ରନାଥ ଦ୍ୱିବେଦୀ ପ୍ରଭୃତି 'ଉତ୍କଳ ଦିବସ'ରେ ଅନୁଷ୍ଠାନ ତଥା ଉତ୍ସବର ମଙ୍ଗଳ କାମନା କରି ଶୁଭେଚ୍ଛା ବାର୍ତ୍ତାମାନ ଦେଇଛନ୍ତି)।

ପ୍ରଗତି ଉତ୍କଳ ସଂଘର କର୍ମକର୍ତ୍ତାବୃନ୍ଦ
(୧୯୭୭ ମସିହା)

ସଭାପତି	ଶ୍ରୀ ନରେଶ ଚନ୍ଦ୍ର ନାୟକ
ଉପ-ସଭାପତି	ଶ୍ରୀ ନାରାୟଣ ଆଗ୍ରୱାଲ
	କୁମାରୀ ନିରୂପମା ପଟ୍ଟନାୟକ
ସାଧାରଣ ସମ୍ପାଦକ	ଶ୍ରୀ ରମେଶ ଚନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତି
ସହ ସମ୍ପାଦକ	ଶ୍ରୀ ବି. ବି. ରାୟ
କୋଷାଧ୍ୟକ୍ଷ	ଶ୍ରୀ ଗଜେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରସାଦ ତ୍ରିପାଠୀ
ସାଂସ୍କୃତିକ ସମ୍ପାଦକ :	ଶ୍ରୀ ବୃନ୍ଦାବନ ନାୟକ
କ୍ରୀଡ଼ା ସମ୍ପାଦକ :	ଶ୍ରୀ ସତ୍ୟନାରାୟଣ ମହାନ୍ତି
କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କମିଟି ସଭ୍ୟ :—	
	ଶ୍ରୀ ରାଧାନାଥ ରାଉତ
	ଶ୍ରୀ ଦିବାକର ମହାନ୍ତି
	ଶ୍ରୀ ଏ. ପଟ୍ଟନାୟକ
	ଶ୍ରୀ ଏସ୍. ଏନ୍. ପାଣିଗ୍ରାହୀ
ଲାଇବ୍ରେରିଆନ୍	ଶ୍ରୀ ବିଦ୍ୟାଧର ଜେନା
ସହ ଲାଇବ୍ରେରିଆନ୍ :	ଶ୍ରୀ ଆର. କେ. ମିଶ୍ର
	ଶ୍ରୀ ପି. ସି. ମହାନ୍ତି
	ଶ୍ରୀ ଏସ୍. ଏମ୍. ରାଉତରାୟ
	ଶ୍ରୀ କେ. ଏମ୍. କର
ପ୍ରକାଶନ ଦାୟିତ୍ୱ	ଶ୍ରୀ ରାଧାନାଥ ରାଉତ
	ଶ୍ରୀ କେ. କେ. ରାୟ

ଆସବାବପତ୍ର ଓ ପଠନାଗାର ଦାୟିତ୍ୱ : ଶ୍ରୀ ନାରାୟଣ ପ୍ରସାଦ ମହାନ୍ତି

ଅବୈତନିକ ହିସାବ ସମୀକ୍ଷକ : ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ମହାପାତ୍ର

'ସ୍ମାରକୀ' ସମ୍ପାଦକ : ଡଃ ନବୀନ କୁମାର ସାହୁ

ନାଟକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଶ୍ରୀ ବିମଳ ଚୌଧୁରୀ ।

Rourkela Produces Variety of Sophisticated Steels

Core industries would be left flat-footed without their basic feed-flat steel products from Rourkela. For these core industries - shipbuilding, automobile, Locomotive, fabrication, wagon building, dynamos, transformers, tubes and pipes, domestic appliances, agricultural implements, defence equipment etc. Rourkela produces a diversity of flat products like wide and heavy plates, medium and light hot-rolled sheets and strips, cold-rolled sheets and strips, hot dipped and electrolytic tin plates, galvanised sheets and strips, high silicon steel sheets for electrical equipment and large diameter pipes. Some of these products are also exported. Rourkela thus is both a conserver and earner of foreign exchange.

Besides, Rourkela also produces two types of chemical Fertilizers - Calcium Ammonium Nitrate (SONA) and Ammonium Sulphate (RAJA) - and a host of coal chemicals to make an all round and substantial contribution to India's economy.

Thus Rourkela serves the country's industrial system in a big way.

— ROURKELA STEEL PLANT

ଆଉ ଏକ
ସାଧୁ ଉଦ୍ୟମ

କବିସମ୍ରାଟ ଉପେନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜଙ୍କ ସୁମଧୁର ସଙ୍ଗୀତର ରେକର୍ଡ଼ ଓଡ଼ିଶାରେ ପ୍ରଥମଥର ପାଇଁ ପରିବେଷଣ କରିଛନ୍ତି 'ରାଉରକେଲା କଳା ପରିଷଦ'। ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ **ଶ୍ରୀମତୀ ନନ୍ଦିନୀ ଶତପଥୀଙ୍କ** ଦ୍ୱାରା ଉଦ୍‌ଘାଟିତ ହୋଇ ସବୁ ରେକର୍ଡ଼ର ରେକର୍ଡ଼ ଭଙ୍ଗକରି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଲୋକପ୍ରିୟ ହୋଇଛି ଏହି ପ୍ରଥମ ସାଧୁ ଉଦ୍ୟମ ।

ସ୍ୱର ଦେଇଛନ୍ତି : ଶ୍ରୀମତୀ ଅନ୍ନପୂର୍ଣ୍ଣା ଆଚାର୍ଯ୍ୟ
କୁମାରୀ ନିର୍ମଳା ମିଶ୍ର
ଶ୍ରୀ ଭିକାରି ଚରଣ ବଳ

ସୂଚନା ଓ ସମୀକ୍ଷା : ଡକ୍ଟର କବିପ୍ରସାଦ ମିଶ୍ର
ସଙ୍ଗୀତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା : ଡକ୍ଟର ସୁଶୀଲ ଶତପଥୀ
ସଂଳାପ ଓ ପ୍ରଯୋଜନା : ଗୁରୁ ବଂଶୀଧର ଦ୍ୱିବେଦୀ
ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଛନ୍ତି : ଗ୍ରାମଫୋନ କମ୍ପାନୀ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ, କଲିକତା ।

ଓଡ଼ିଶା ଓ ଓଡ଼ିଶା ବାହାରର ସବୁ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ରେକର୍ଡ଼ ଦୋକାନରେ କିମ୍ବା ରାଉରକେଲା କଳା ପରିଷଦ, ବି/୬୭, ସେକ୍ଟର-୧୮, ରାଉରକେଲା-୩ ରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରନ୍ତୁ ।

ଦି କୋଣାର୍କ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ ୱାର୍କସ୍, ଉଦିତନଗର, ରାଉରକେଲା-୧୨ରେ ମୁଦ୍ରିତ